

UNICEF Sveriges kommunrapport 2026

En jämförelse av kommuners ekonomiska
investeringar i barn

Om UNICEF Sverige

UNICEF Sverige är en nationalkommitté till FN:s barnfond UNICEF. Vårt uppdrag är att – genom påverkan, kunskapsspridning och mobilisering av resurser – säkerställa att barns rättigheter blir verklighet för alla barn, och att barn och unga involveras i viktiga beslut som rör deras liv.

UNICEF i Sverige och även globalt engagerar, mobiliserar och samarbetar med regeringar, myndigheter näringsliv, civilsamhällesorganisationer samt barn och unga för att tillsammans bidra till att barns rättigheter, enligt barnkonventionen, respekteras och att våra samhällen utvecklas i en långsiktigt hållbar riktning. För barnen ger vi allt.

[Läs mer på unicef.se](http://unicef.se)

Innehåll

Sammanfattning.....	4
1 Likvärdiga uppväxtvillkor – en rättighet.....	7
FN:s Barnrättskommitté och dess rekommendationer.....	10
Styrning och ansvar i ett decentraliserat system.....	12
Barnrättsperspektiv i budgetprocessen.....	12
2 UNICEF Sveriges kommunrapport.....	15
Metod.....	15
Referensgrupper.....	18
Avgränsningar.....	19
3 Resultat kvantitativ del.....	21
Samlingsindex.....	22
Sektorindex Förskola.....	26
Sektorindex Grundskola.....	28
Sektorindex Socialtjänst.....	30
Sektorindex Kultur.....	32
Sektorindex Fritid.....	34
4 Resultat kvalitativ del.....	39
5 Analys och diskussion.....	43
Rekommendationer.....	47
6 Hur kan din kommun använda UNICEF Sveriges rapport?.....	51
7 Appendix.....	56
8 Referenser.....	67

Sammanfattning

Hur mycket kommuner satsar på barn spelar roll – och det ser väldigt olika ut i Sverige. I denna rapport jämför UNICEF Sverige hur landets kommuner investerar i barns rättigheter och hur det påverkar barns uppväxtvillkor. Kommunerna spelar en avgörande roll för genomförandet av barnkonventionen då de ansvarar för centrala verksamheter i barns vardag, exempelvis skola, kultur- och fritidsverksamhet.

Barns uppväxtvillkor skiljer sig åt i Sverige

Trots att barnkonventionen är lag i Sverige skiljer sig barns uppväxtvillkor kraftigt åt mellan olika kommuner. Forskning och barns egna berättelser pekar på samma sak: var du bor påverkar dina möjligheter.

Kommuners ekonomiska prioriteringar och organisatoriska förutsättningar påverkar i hög grad vilka möjligheter barn har att få sina rättigheter tillgodosedda.

Den här rapporten syftar till att synliggöra och jämföra hur kommuner investerar i barns rättigheter. Den ger en ögonblicksbild av hur resurser fördelas och bidrar därmed till en ökad förståelse för hur ekonomiska beslut påverkar barns uppväxtvillkor. Rapporten kan med fördel användas som ett underlag för kommuner som vill göra en fördjupad analys av sina egna prioriteringar.

Ett index för att kunna jämföra

Ett index har utvecklats för att jämföra och rangordna Sveriges kommuner utifrån hur de prioriterar resurser i verksamheter som är centrala för barns liv och utveckling. Indexet bygger på indikatorer inom fem områden – förskola, grundskola, socialtjänst, kultur och fritid. Genom att kombinera dessa indikatorer skapas ett samlat mått, ett samlingsindex, som gör det möjligt att jämföra kommuners ekonomiska prioriteringar ur ett barnrättsperspektiv.

Resultat i korthet

Jämförbar data saknas

En viktig begränsning i studien är bristen på tillgängliga och jämförbara data, särskilt inom socialtjänsten. Det gör att vissa delar av kommunernas arbete med barns rättigheter fortfarande är svåra att bedöma. Rapporten visar på behovet av mer systematisk datainsamling samt kompletterande analyser, framför allt av kommunernas budgetprocesser och barns egna erfarenheter, för att ge en mer heltäckande bild.

Trots det ger indexet en övergripande bild av hur kommuner prioriterar resurser i verksamheter som är avgörande för barns rättigheter och uppväxtvillkor.

Kommuntyp viktigare än invånarantal

Vi har undersökt om bakgrundsvariabler, som invånarantal och kommuntyp, påverkar indexvärdet. Resultaten visar att antalet invånare i en kommun inte har någon tydlig betydelse för indexvärdet, kommuner får varken högre eller lägre indexvärden enbart på grund av att de har fler eller färre invånare. Däremot framträder tydliga skillnader mellan olika kommuntyper, där vissa kommuntyper tenderar att ha högre indexvärden än andra. Små och glesbefolkade landsbygdskommuner placerar sig generellt högre i rankingen, medan pendlingskommuner nära storstäder och storstadskommuner ofta återfinns längre ner.

Kultur tycks viktigt för högt resultat

Skillnaderna i samlingsindex beror inte på att vissa kommuner presterar bättre inom alla sektorer, utan snarare på hur balansen och prioriteringarna mellan sektorer ser ut. Kommuner som rankas högst är ofta särskilt starka inom en eller två sektorer, medan de med mer jämna värden tenderar att hamna i mitten. Ett mönster som sticker ut är kopplingen mellan starka kulturresultat och en hög total placering, vilket tyder på att satsningar på kultur kan få bredare effekter. Samtidigt är resultaten inom socialtjänsten mer varierande, och deras påverkan på helheten framstår inte alltid som lika avgörande för kommunernas placering.

När det gäller de kommuner som har lägst resultat kännetecknas de av genomgående låga värden inom samtliga sektorer, särskilt inom förskola, grundskola och fritidsverksamhet. Dessa kommuner är ofta pendlingskommuner i närheten av större städer, vilket kan tyda på strukturella utmaningar som påverkar deras resultat.

Sveriges fem kommuner med högst värde på samlingsindex

Den kommun som får högst värde är Dorotea kommun. Dorotea är en landsbygdskommun där arbetet med barns rättigheter präglas av nära samverkan, starkt ledarskap och en gemensam medvetenhet i organisationen, där struktur, relationer och flexibilitet underlättar samarbetet kring barn och ungas behov.

1. Dorotea
2. Timrå
3. Haparanda
4. Arjeplog
5. Emmaboda

Rekommendationer

Mot bakgrund av rapportens resultat presenterar vi ett antal övergripande rekommendationer riktat till nationell och lokal nivå, för att stärka efterlevnaden av barnkonventionen.

Nationella och lokala rekommendationer

Stärk kunskapen om barns rättigheter hos politiker, tjänstepersoner och barnen själva

Säkerställ kontinuerlig kunskap om barns rättigheter för både barn och vuxna, genom statligt finansierad kompetensutveckling och öronmärkta medel.

Integrera samtidigt barnrättsperspektivet i introduktioner för nyvalda politiker och chefer.

Nationella rekommendationer

Etablera ett styrande ramverk för barnrättsperspektivet i kommunalt beslutsfattande

Utveckla ett nationellt ramverk där barnrättsperspektivet integreras i kommunal styrning, inklusive mål-, budget- och uppföljningsprocesser. Stärk kopplingen mellan statliga analyser och kommunala åtgärder samt följ upp genomförandet sektorsövergripande via en statlig myndighet.

Bygg ett systematiskt kunskapsunderlag om barns uppväxtvillkor

Säkerställ nationella system för jämförbar statistik om barns livsvillkor, med barns och ungas delaktighet i hela processen. Möjliggör även statlig finansiering för större kommunala undersökningar riktade till barn och unga.

Lokala rekommendationer

Säkerställ att politiska beslut grundas i kunskap, analys och fakta

Säkerställ att mål- och budget baseras på fakta och professionell kunskap om barns livsvillkor, med tidig involvering av tjänstepersoners expertis. Stärk barns delaktighet i budgetprocessen och säkerställ att ekonomiska prioriteringar inte försämrar deras rättigheter, genom kompensatoriska åtgärder vid åtstramningar.

Gör prövning av barnets bästa till en självklar del av beslutsprocessen

Inför rutiner för att pröva barnets bästa i alla politiska beslut och integrera analyserna i tjänsteskrivelser och budgetprocesser. Följ upp både tillämpningen av rutinen och beslutens långsiktiga konsekvenser för barn.

Skapa reella och fungerande forum för barn och ungas inflytande

Inrätta permanenta forum för barn och ungas inflytande och säkerställ att deltagandet når de som berörs av besluten. Återkoppla tydligt hur deras synpunkter har påverkat besluten.

Vi vill att rapporten ska fungera som ett verktyg för kommuner att utveckla ett rättighetsbaserat och långsiktigt hållbart arbete. Genom att stärka barnrättsperspektivet i styrning och ledning, och genom att ge barn verkligt inflytande i beslut- och budgetprocesser, kan kommuner skapa bättre förutsättningar att säkerställa barns rättigheter.

Likvärdiga uppväxtvillkor är en rättighet

FN:s konvention om barnets rättigheter gäller alla barn, utan åtskillnad. I Sverige har varje barn rätt att växa upp i trygghet och få rätt förutsättningar för utveckling. Trots detta skiljer sig barns uppväxtvillkor åt beroende på geografi, socioekonomiska förutsättningar och tillgång till samhälleligt stöd och service. Att växa upp i ett välfärdsland är i sig ingen garanti för en trygg och hälsosam barndom. Kommunerna spelar en avgörande roll för barns vardag och uppväxtvillkor. Genom verksamheter som exempelvis skola, kultur- och fritid möter kommunen barnet från födseln till vuxenlivet. Dessa verksamheter utgör en del av grunden för hur barns rättigheter förverkligas i praktiken. Därför är likvärdiga uppväxtvillkor en fråga om politiska prioriteringar, styrning och resursfördelning.

Barnsyn, en utgångspunkt för barns rättigheter

Synen på barnet formas av tidsanda, samhälle och kultur och påverkar hur barn bemöts, hur deras behov tolkas och hur deras röster ges utrymme att få betydelse.

Barnsynen är därmed avgörande för hur barns rättigheter omsätts i praktiken. Den påverkar både professionella beslut och vardagliga handlingar i mötet mellan barn och vuxna.

I enlighet med Barnkonventionen är varje människa under 18 år ett barn och ska samtidigt ses som en kompetent individ med egen handlingsförmåga. Barn är rättssubjekt med egna rättigheter, som yttrandefrihet, religionsfrihet, föreningsfrihet och rätt till privatliv. Barn har rätt att komma till tals i frågor som rör dem, och deras åsikter ska tillmätas betydelse utifrån ålder och mognad.¹

Samtidigt befinner sig barn i en underordnad makt-position gentemot vuxna. De saknar ofta erfarenhet, kunskap och möjlighet att själva tillvarata sina rättigheter. Därför är barn också skyddsobjekt med rätt till särskilt stöd och skydd mot våld, övergrepp, försumelse och andra former av utsatthet.

Barnkonventionen bygger således på en dubbel förståelse av barnet: som både kompetent individ och skyddsvärd person.

En samhällsekonomisk investering

Som konventionsstat har vi ett ansvar att säkerställa att barnets rättigheter respekteras och att samhället byggs på ett sätt som tryggar barnets uppväxtvillkor. Detta är inte bara en rättighet för varje barn och en skyldighet för staten utan också en samhällsekonomisk investering. Genom att ge barn en stabil uppväxt, trygghet och framtidstro lägger vi grunden för ett starkare och mer hållbart samhälle.

En fråga vi som samhälle behöver ställa oss är: har vi verkligen råd att inte investera i barns uppväxtvillkor?

För att kunna säkra barns rättigheter krävs att vår barnsyn är gemensam och att den praktiseras i enlighet med FN:s barnkonvention och barnrättskommitténs riktlinjer. Vi måste säkerställa att barnsynen genomsyrar alla beslut som rör barn, på politisk, organisatorisk och individuell nivå. Det kräver också att vi har en bred och professionell kunskap om barn, grundad inte bara i ekonomi och juridik, utan även i barns egna erfarenheter och perspektiv. Först när vi kombinerar dessa delar kan vi skapa ett samhälle som på riktigt sätter barnets bästa i centrum.

¹ FN:s konvention om barnets rättigheter

Viktiga barnrättsbegrepp

BARNS RÄTTIGHETER

FN:s konvention om barnets rättigheter ratificerad av Sverige 1990 och lag 2020. Består av 54 artiklar, varav 41 är sakartiklar som utgör själva rättigheterna.

BARNRÄTTSPERSPEKTIV

Ett barnrättsperspektiv innebär att beslut och arbete som rör barn ska utgå från barnkonventionens rättigheter samt FN:s barnrättskommittés tolkningar. Minst de fyra grundprinciperna i barnkonventionen ska beaktas, men helst även fler av rättigheterna.

BARNKONSEKVENSPANALYS / PRÖVNING AV BARNETS BÄSTA

Vid beslut som rör barn ska en prövning av barnets bästa göras. Detta kan benämnas barnkonsekvensanalys eller, i enlighet med FN:s barnrättskommittés begrepp utifrån artikel 3 i barnkonventionen, prövning av barnets bästa.

BARNRÄTTSBUDGETERING

Ett budgetarbete som inkluderar ett barnrättsperspektiv och där det tydligt framgår hur olika budgetförslag är förenliga med barnkonventionen och hur det påverkar barns livsvillkor. En barnrättsbudgetering har en tydlig barnkonsekvensanalys.

KOMMUNALA INVESTERINGAR

Ekonomiska investeringar kopplade till kommunens olika verksamhetsområden som kommunen enligt lag ansvarar för.

VERKSAMHETSOMRÅDEN – BARN

I denna rapport avser det de kommunala verksamhetsområden där barn vistas eller kan beröras. Fokus ligger på förskola, skola, socialtjänst, kultur och fritid.

FN:s barnrättskommitté och dess rekommendationer

Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga lagstiftningsåtgärder, administrativa åtgärder och andra åtgärder för att genomföra de rättigheter som erkänns i denna konvention. I fråga om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska konventionsstaterna till fullo utnyttja sina tillgängliga resurser för att vidta sådana åtgärder. Vid behov ska sådana åtgärder vidtas inom ramen för det internationella samarbetet.

I sina rekommendationer till Sverige lyfter FN:s barnrättskommitté (se faktabeskrivning) ett antal områden som kan kopplas till barnkonventionens artikel 4, vilken reglerar statens ansvar att *vidta alla lämpliga åtgärder för att till fullo utnyttja tillgängliga resurser, särskilt när det gäller ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.*²

I skyldigheten att "vidta alla lämpliga åtgärder" ingår bland annat att säkerställa att:

- det finns lagar och policyer som möjliggör mobilisering av resurser, budgetanslag och utgifter i syfte att förverkliga barns rättigheter
- relevant data och information om barns livsvillkor samlas in, analyseras och sprids som underlag för lagstiftning, policyer, program och budgetar
- tillräckliga offentliga resurser mobiliseras, fördelas och används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt
- budgetar planeras, beslutas, genomförs och följs upp på nationell och subnationell nivå på ett sätt som säkerställer att barns rättigheter förverkligas.

Mot denna bakgrund lyfter barnrättskommittén särskilt följande områden:

Övergripande styrning och strategi (artikel 4)³

Kommittén rekommenderar att den nationella strategin för barns rättigheter uppdateras och kompletteras med en handlingsplan. Handlingsplanen bör innehålla en särskild strategi för att hantera skillnader i hur kommuner och regioner genomför barnkonventionen.

Likaså bör den ha tydliga, tidsbundna och mätbara mål samt tilldelas tillräckliga mänskliga, tekniska och ekonomiska resurser.

Samverkan⁴

Kommittén betonar vikten av ett strukturerat samarbete mellan lokala myndigheter för att säkerställa tillgång till kvalitativt stöd till barn och familjer. Bristande samverkan riskerar att leda till fragmenterade insatser och ojämlik tillgång till stöd.

RESURSFÖRDELNING⁵

Med hänvisning till sin allmänna kommentar nr 19 (2016) om offentlig budgetering för barns rättigheter rekommenderar kommittén att ett barnrättsperspektiv integreras i den statliga budgetprocessen.

Detta innefattar bland annat att:

- införa system för att spåra, analysera och följa upp hur resurser till barn fördelas, används och övervakas i hela landet
- bedöma hur investeringar i olika samhällssektorer bidrar till barnets bästa.

Datainsamling⁶

Kommittén uttrycker oro över bristen på tillräckligt uppdelad data om barns situation. Avsaknad av data uppdelad efter exempelvis funktionsnedsättning, etniskt ursprung, socioekonomisk bakgrund och migrationsbakgrund försvårar analysen av ojämlikhet och barns faktiska livsvillkor. Kommittén rekommenderar därför att staten stärker sitt system för datainsamling genom att:

- samla in både kvalitativa och kvantitativa indikatorer som omfattar alla områden av konventionen
- säkerställa att data delas upp efter ålder, kön, funktionsnedsättning, geografisk plats, etniskt och nationellt ursprung samt socioekonomisk bakgrund
- möjliggöra fördjupad analys av barns situation, särskilt för barn som lever i utsatthet.

² CRC/C/SWE/CO/6-7, A - Allmänna åtgärder för genomförande (artiklarna 4, 42 och 44.6)

³ CRC/C/SWE/CO/6-7 punkt 7

⁴ ibid punkt 8

⁵ ibid punkt 9

⁶ ibid punkt 10

Barnrättskommittén är vårt expertorgan

FN:s barnrättskommitté är en grupp bestående av 18 oberoende experter som övervakar hur barnkonventionen genomförs av de stater som har anslutit sig till den.

Alla länder som har skrivit under barnkonventionen måste regelbundet rapportera till kommittén om hur de arbetar med barns rättigheter. Kommittén granskar dessa rapporter, lyssnar på barn och civilsamhället, och ger sedan rekommendationer till varje land om vad som behöver bli bättre.

Rekommendationer och andra uttalanden från FN:s barnrättskommitté är inte juridiskt bindande, men barnkonventionen är det. Barnrättskommittén har mandat att tolka konventionen, och kommitténs rekommendationer väger tungt som vägledning och tolkning av barnkonventionen. Rekommendationerna är riktade till staten men i ett land som har decentraliserat så stor del av makten som Sverige blir rekommendationerna också vägledande för myndigheter, regioner och kommuner.

Styrning och ansvar i ett decentraliserat system

Som konventionsstat har staten det yttersta ansvaret för att barnkonventionen genomförs i Sverige. Samtidigt präglas vårt land av ett långtgående kommunalt och regionalt självstyre. Kommuner och regioner har en betydande självständighet att besluta om verksamheter, prioriteringar och resursfördelning inom ramen för den nationella lagstiftningen. Folkvalda församlingar fastställer budgetar, styrdokument och mål som i hög grad påverkar barns vardag och livsvillkor.

Det decentraliserade systemet främjar demokratisk delaktighet och möjliggör lokal anpassning där beslut fattas närmare medborgarna. Samtidigt innebär det en risk för att barns rättigheter förverkligas olika beroende på var i landet barnet bor. Staten sätter de övergripande ramarna, men det är i kommuner och regioner som barnkonventionen i stor utsträckning omsätts i praktisk handling.

Barns rättigheter aktualiseras i den kommun där de är folkbokförda. Att säkerställa och prioritera barns rättigheter är därför inte enbart en statlig angelägenhet, utan i högsta grad också en kommunal och regional uppgift.⁷

Barnrättsperspektiv i budgetprocessen

Kommunens mål och budget är dess viktigaste styrdokument och beslutas av kommunfullmäktige. Budgetprocessen är omfattande och sträcker sig över större delen av året. Den bygger på analyser av ekonomiska förutsättningar, demografisk utveckling och verksamheternas behov.

Att integrera ett barnrättsperspektiv i budgetprocessen innebär att beslut analyseras utifrån som minst barnkonventionens grundprinciper. Ett barnrättsperspektiv synliggör hur resurser påverkar olika grupper av barn och bidrar till mer träffsäkra och rättvisa prioriteringar.

Barnkonventionen kräver att barns rättigheter prioriteras i budgetar på både nationell och lokal nivå. När barns behov beaktas i alla led av budgetprocessen stärks förutsättningarna för långsiktiga samhällseffekter såsom social sammanhållning, hållbar utveckling och minskade framtida kostnader.

Mot denna bakgrund betonar barnrättskommittén att barns samtliga rättigheter ska beaktas i budgetprocesser och förvaltningssystem på såväl nationell som regional och lokal nivå. Ett systematiskt barnrättsperspektiv i budgetar är därmed en central förutsättning för att barns rättigheter ska förverkligas i praktiken.⁸

7 1 kap. 5 § KL och 2 kap. 1 § KL

8 CRC/C/SWE/CO/6-7 punkt 9a-c

Barnkonventionens grundprinciper och artikel 4

ART 2 BARNKONVENTIONEN

Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter.
Ingen får diskrimineras.

ART 3 BARNKONVENTIONEN

Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas
vad som bedöms vara barnets bästa.

ART 4 BARNKONVENTIONEN

Varje stat ska ta ansvar för och nyttja sina
resurser till fullo för att uppfylla barns rättigheter.
Där det behövs ska stater samarbeta internationellt.

ART 6 BARNKONVENTIONEN

Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
Konventionsstaterna erkänner varje barns inneboende
rätt till livet. Konventionsstaterna ska till det yttersta av sin
förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling.

ART 12 BARNKONVENTIONEN

Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla
frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter,
utifrån barnets ålder och mognad.

2

Om UNICEF Sveriges kommunrapport

Detta kapitel redogör för rapportens metod, urval och avgränsningar. Vi beskriver hur studien har genomförts och hur vi jämför kommuners ekonomiska investeringar i relation till hur barnkonventionen efterlevs, med särskilt fokus på hur kommunala budgetprioriteringar påverkar barns uppväxtvillkor.

Metod

Vår rapport består av en kvantitativ och en kvalitativ del. I den kvantitativa delen av rapporten har vi, i samarbete med studenter från Uppsala Universitet, skapat ett index som möjliggör jämförelser av Sveriges kommuners ekonomiska investeringar i barns rättigheter. Indexet är utformat för att synliggöra skillnader mellan kommunerna genom att mäta och väga samman ett antal indikatorer kopplade till kommunala investeringar och barnkonventionens artiklar.

Vi har genomfört vår jämförelse som en totalundersökning – den omfattar samtliga av Sveriges 290 kommuner. Resultatet ger en heltäckande och jämförande bild av hur kommunerna prioriterar resurser som påverkar barns uppväxtvillkor och rättigheter, och möjliggör samtidigt analyser av geografiska skillnader.

Metoden bygger på en kvantitativ indexkonstruktion där indikatorer väljs utifrån kriterierna validitet, tolkningsbarhet, träffsäkerhet, påverkansbarhet och jämförbarhet mellan kommuner. Dessa kriterier har använts för att säkerställa att indikatorerna både speglar relevanta aspekter av barns rättigheter och är möjliga att tolka och jämföra på ett rättvisande sätt.

Fem kommunala ansvarsområden

Jämförelsen utgår från fem sektorer inom det kommunala ansvarsområdet där barn tillbringar en stor del av sin vardag: *förskola, grundskola, socialtjänst, kultur samt fritid*. Inom respektive sektor har indikatorer valts ut som

speglar kommunernas ekonomiska investeringar och deras koppling till barns rättigheter enligt barnkonventionen. Totalt ingår 20 indikatorer i indexet.

Indikatorerna har sedan sammanställts och vägts ihop till ett samlat indexvärde för varje kommun. Indexet används därefter för att rangordna kommunerna utifrån nivån på deras investeringar i barns rättigheter, från högst till lägst.

Urval: kommuner och indikatorer

Undersökningen inkluderar Sveriges samtliga 290 kommuner. Projektet har inte inkluderat regioner och statliga myndigheter, utan fokuserat på den kommunala nivån där många av de beslut som direkt påverkar barns vardag fattas.

De indikatorer som ingår baseras på tillgänglig offentlig statistik från Kolada⁹ samt på empiriska samband mellan kommunala ekonomiska investeringar och barns rättigheter. Vi har genomfört en barnrättslig analys för att säkerställa kopplingen mellan indikatorerna och artiklar i barnkonventionen, bland annat i samråd med en referensgrupp bestående av barn.

Indikatorer som inte uppfyller kriterierna eller som uppvisar bristande datakvalitet har exkluderats från indexkonstruktionen. Sex kommuner har exkluderats från indexet på grund av för många saknade värden:¹⁰ Malå, Ale, Burlöv, Mark, Tierp och Övertorneå.

⁹ Databasen Kolada har skapats av Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) och syftar till att ge stöd för analyser och jämförelser för kommuner och regioner, genom att presentera både offentlig och annan statistik som kommunerna frivilligt redovisat. All data på Kolada är tillgänglig för allmänheten, vilket gör det möjligt för kommuner och privatpersoner att ta del av och tolka datan som ligger till grund för indexet.

¹⁰ De kommuner som har bortfall på mer än 50 procent av värden för valda indikatorer.

Val av indikatorer inom respektive sektor

Förskola

- Kostnad förskola, kr/inskrivet barn
- Barn per barngrupp 1-3 år (småbarnsgrupp) i förskola, lägeskommun, antal
- Barn per barngrupp 4-5 år i förskola, lägeskommun, antal
- Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, lägeskommun
- Andel barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)

Grundskola

- Kostnad grundskola F-9, hemkommun, kr/elev
- Elev per lärare, (heltidstjänst) i grundskola åk 1-9, lägeskommun, antal
- Andel behöriga lärare, åk 1-9, lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i grundskola åk 1-9, lägeskommun, andel (%)
- Årsarbetare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen, lägeskommun, andel (%)
- Kostnad elevhälsa i kommunal grundskola, åk 1-9, kr/elev
- Kostnad fritidshem, kr/inskrivet barn

Socialtjänst

- Kostnad öppna insatser barn och unga, kr/invånare
- Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år, medelvärde
- Andel handläggare med socionomutbildning, handläggare med socionomutbildning och minst ett års erfarenhet av barnutredningar, andel (%)

Kultur

- Kostnad kulturverksamhet, kr/invånare
- Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 invånare 0-18 år
- Öppethållande av huvudbibliotek (eller enskilda bibliotek) med längst öppetid, timmar/vecka

Fritid

- Kostnad fritidsverksamhet, kr/invånare
- Idrottshallar, antal/1000 invånare 7-20 år
- Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7-20 år

Indikatorernas koppling till barnkonventionen

I urvalet av indikatorerna har en barnrättslig analys gjorts av hur de relaterar till barnkonventionen och hur de kan användas för att belysa kommuners arbete med att förverkliga barns rättigheter. Genom att koppla indikatorerna till relevanta artiklar i barnkonventionen blir det tydligt hur kommunala verksamheter, som förskola, skola, socialtjänst, kultur och fritid, bidrar till barns utveckling, trygghet och delaktighet. Indikatorerna fokuserar främst på hur kommuner fördelar resurser och skapar förutsättningar för barns rättigheter inom dessa områden.

Inom förskolan mäter indikatorerna bland annat kostnader per barn, barngruppers storlek, tillgång till utbildad personal samt andelen barn inskrivna i förskola. Dessa speglar kommuners investeringar i barns utveckling och lärande och relaterar särskilt till principen om barnets bästa (artikel 3), statens ansvar att använda tillgängliga resurser (artikel 4) liksom barns rätt till utveckling och utbildning (artiklarna 6, 28, 29 och 31).¹¹

För grundskolan belyser indikatorerna kommuners resurser i form av kostnader per elev, lärartäthet, andel behöriga lärare, resurser till elevhälsa och fritidshem. Dessa indikatorer speglar hur kommuner skapar förutsättningar för en likvärdig och tillgänglig utbildning och kopplas främst till artiklarna 2, 3, 4, 6 och 28 i barnkonventionen.¹²

Indikatorerna inom socialtjänsten fokuserar på resurser till öppna insatser för barn och unga, handläggningstid för utredningar samt personalens erfarenhet. Dessa mått belyser kommunens förmåga att skydda och stödja barn i utsatta situationer och relaterar särskilt till artiklarna 19 och 20 samt till barnkonventionens grundprinciper om likabehandling, barnets bästa, barns rätt till utveckling och barns rätt att komma till tals.¹³

11 Läs barnkonventionen här | unicef.se

12 ibid

13 ibid

Inom kultur mäts kommunala investeringar genom exempelvis kostnader för kultur, aktivitetstillfällen för barn och unga i bibliotek samt bibliotekens öppettider. Dessa indikatorer belyser kommuners arbete med att möjliggöra barns deltagande i kulturellt och kreativt liv, i enlighet med artikel 31 om barns rätt till lek, fritid och kultur samt artikel 4 om statens ansvar att använda resurser för att förverkliga barns rättigheter.¹⁴

Slutligen behandlar indikatorerna för fritidsverksamhet kommunala resurser för fritidsaktiviteter, idrottsanläggningar och deltagande i föreningsidrott. Dessa visar hur kommuner skapar möjligheter för barn att delta i fritidsaktiviteter oberoende av ekonomiska förutsättningar och knyter främst an till barns rätt till utveckling (artikel 6) samt rätt till lek och fritid (artikel 31).¹⁵

Bakgrundsvariabler – kommuntyp och invånarantal

De bakgrundsvariabler som används för att utvärdera sambandet mellan kommunala skillnader och indexresultaten är *antalet folkbokförda invånare i kommunen 2024 och kommuntyp*¹⁶. För att kunna jämföra kommuner har de delats in i kommuntyper utifrån geografiska egenskaper angivna av Tillväxtverket.

Definitioner av kommuntyper:

Storstadskommuner – mer än 80 procent av befolkningen bor i urbana områden och har tillsammans med angränsande kommuner en folkmängd på minst 500 000 invånare.

Täta blandade kommuner – majoriteten av kommunens befolkning har mindre än 45 minuters resväg med bil till en tätort.

Glesa blandade kommuner – majoriteten av befolkningen har mer än 45 minuters resväg med bil till en tätort.

Tätortsnära och glesa landsbygdskommuner – mer än 50 procent av befolkningen bor i rurala, landsbygdsaktiga områden. Majoriteten av befolkningen har mindre än 45 minuters resväg med bil till en tätort.

Mycket glesa landsbygdskommuner – befolkningen bor i rurala områden och mer än 90 minuters resväg med bil till en tätort.

14 ibid

15 ibid

16 Indelning i stad- och landsbygdstyper - Tillväxtverket

Referensgrupper

Barns delaktighet – tre referensgrupper

En central del i rapporten har varit att säkerställa att barns perspektiv kommer fram på ett meningsfullt och strukturerat sätt. Barn har därför aktivt involverats genom tre referensgrupper under projektets gång. Grupperna har bestått av barn från olika delar av landet, med varierande bakgrund och ålder, för att skapa en bredd i erfarenheter och perspektiv.

Varje referensgrupp har träffat projektgruppen vid två tillfällen för att lämna synpunkter på metod, indikatorer och resultat. Dialogerna har syftat till att ta del av barns egna erfarenheter och prioriteringar, samt att ge ett barnrättsperspektiv som kan motivera och förankra valet av indikatorer. Vid mötena har bland annat följande frågor diskuterats: *vad barn behöver för att må bra och hur en vanlig dag i ett barns liv ser ut.*

Barnens synpunkter har spelat en viktig roll i urvalet av indikatorer. De har fungerat som en kvalitativ komplettering till den statistiska jämförelsen och bidragit till att tolka resultaten och att sätta siffrorna i ett sammanhang.

De kommuner som valts ut för barnsamtal har identifierats utifrån ett antal bakgrundsfaktorer:

- kommunstorlek under 17 500 invånare
- att kommunen inte är kranskommun till storstadsregionerna Stockholm, Göteborg eller Malmö
- hög andel hemmaboende barn i familjer med låg inkomststandard
- värden i ojämlikhetsindex från Segregationsbarometern
- socioekonomiska förutsättningar enligt Kolada.

Referensgrupp 1 bestod av barn i femårsåldern från en förskola. Referensgrupp 2 bestod av elever i årskurs 5 och referensgrupp 3 av elever i årskurs 7–9.

Barnens egna ord om sin vardag

Även om det finns många möjliga indikatorer att använda har utgångspunkten varit att mäta sådant som är relevant och som tydligt kan kopplas till barnens vardagliga sammanhang. I UNICEF Sveriges samtal med referensgrupperna har barnen fått berätta vad som är viktigt för att de ska må bra och hur deras vardag ser ut från morgon till kväll. För att må bra lyfter barnen

bland annat kärlek, kompisar, trygghet, mat, en bostad, bra vuxna, familj och möjligheten att röra på sig. Det är saker som framstår som självklara, men som också är starkt kopplade till de rättigheter barn har.

I samtalen framkom tydligt att de arenor som barnen rör sig mellan främst är förskola, skola, fritid och familj. Det är kanske inte överraskande men viktigt att ha med sig när kommunen planerar och arbetar för att skapa goda förutsättningar och möjligheter för barn i deras vardag och koppla detta till investeringar i det som barn själva beskriver som betydelsefullt.

Skola, fritid och familj

Oavsett ålder beskriver barnen i referensgrupperna skolan och förskolan som platser för social gemenskap och kunskap. Utmaningar de berättar om är sådant som att ha långt till fritidsaktiviteter, att aktiviteterna ligger sent på kvällarna när idrottshallar är fullbokade och om behovet av vila efter skolan. Flera barn nämner också vikten av att ha något att göra efter skoldagen och att det i kommunen där de bor finns få alternativ. Många stannar kvar i skolan efter dagens slut eller sitter hemma. Det finns visserligen vissa mötesplatser men de är ofta öppna bara för äldre barn eller under få dagar i veckan. Som ett barn uttrycker det:

“Vill man typ åka och bada måste man åka till grannkommunen”.

Ett barn beskriver vardagen som en slags karusell av saker som händer:

“Dagen är som en karusell.

Det går runt runt till nästa dag”.

När vi frågar vilken tid på dagen som är viktigast för barnen svarar flera att fritidsaktiviteten betyder mest. Ett barn lyfter i stället måltiden med familjen: “Jag saknar middag med min familj. I min familj hinner vi aldrig ses”.

Ett annat barn säger att skolan spelar en central roll för framtiden och därför egentligen borde vara viktigast, men att fritiden ändå är den tid då barnet mår bäst: “Tiden efter skolan är viktigast för mig...//...egentligen så är ju tiden i skolan viktigast för där lär jag ju mig saker”.

Blir mycket fina ord om barns rättigheter men vad blir det i verkligheten om det inte kan utföras?

REFERENSKOMMUN

Referensgrupp kommuner och myndigheter

En viktig del av arbetet har varit att inhämta expertkunskap men också utveckla och kvalitetssäkra rapporten genom dialog och samverkan med kommuner och nationella aktörer. Tre referenskommuner har medverkat i arbetet och deltagit i tre digitala möten. Vid dessa tillfällen har vi fört en dialog med tjänstepersoner som har sektorsövergripande uppdrag inom ekonomi. Likaså med strategier inom hållbarhet och barn- och folkhälsofrågor på kommunövergripande nivå. Kommunerna har bidragit med expertstöd och värdefulla insikter i processer kopplade till årshjulet för mål och budget. De har delat erfarenheter av hur barnrättsperspektivet integreras i kommunal styrning, budgetarbete och uppföljning, inklusive framgångsfaktorer och utmaningar.

Arbetet har även omfattat dialog med nationella myndigheter och organisationer för att fördjupa kunskapen om data, statistik, index och analyser som rör barns uppväxtvillkor på kommunal nivå. I denna referensgrupp har Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA), MR-institutet, Barnombudsmannen, BRIS samt Tillväxtverket deltagit och bidragit med kunskapsunderlag och perspektiv.

Avgränsningar

All data som ingår i jämförelsen avser år 2024 för samtliga indikatorer. Uppgifter från 2025 har inte inkluderats, då fullständig årsdata ännu inte fanns tillgänglig vid tidpunkten för rapportskrivningen. Rapporten syftar inte till att analysera kommunernas investeringar över tid, utan ger en ögonblicksbild av nuläget.

Inom utbildningsområdet baseras jämförelsen på data endast från grundskolan. Denna avgränsning grundar sig i att skolplikten i Sverige omfattar förskoleklass till och med årskurs 9, medan gymnasieskolan inte är obligatorisk.

Eftersom bara ett begränsat antal indikatorer ingår inom respektive sektor påverkar detta såväl datamaterialets omfattning som jämförelsens precision.

Det finns dessutom ingen entydig definition av vad som kan betraktas som ett optimalt värde för de enskilda indikatorerna. Rapporten analyserar inte orsakerna bakom de skillnader som framträder i det statistiska underlaget. Resultaten ska därför främst tolkas som ett underlag för att synliggöra variationer mellan kommuner och underlag för vidare analys.

3

Resultat kvantitativ del

De metodval som beskrivits i rapporten har lett fram till ett sammanfattande index som bygger på fem verksamhetsområden: förskola, grundskola, socialtjänst, kultur samt fritid. I detta kapitel redovisas resultaten från vår kvantitativa undersökning av hur kommuner investerar i barns rättigheter inom dessa områden.

En jämförelse mellan kommuner

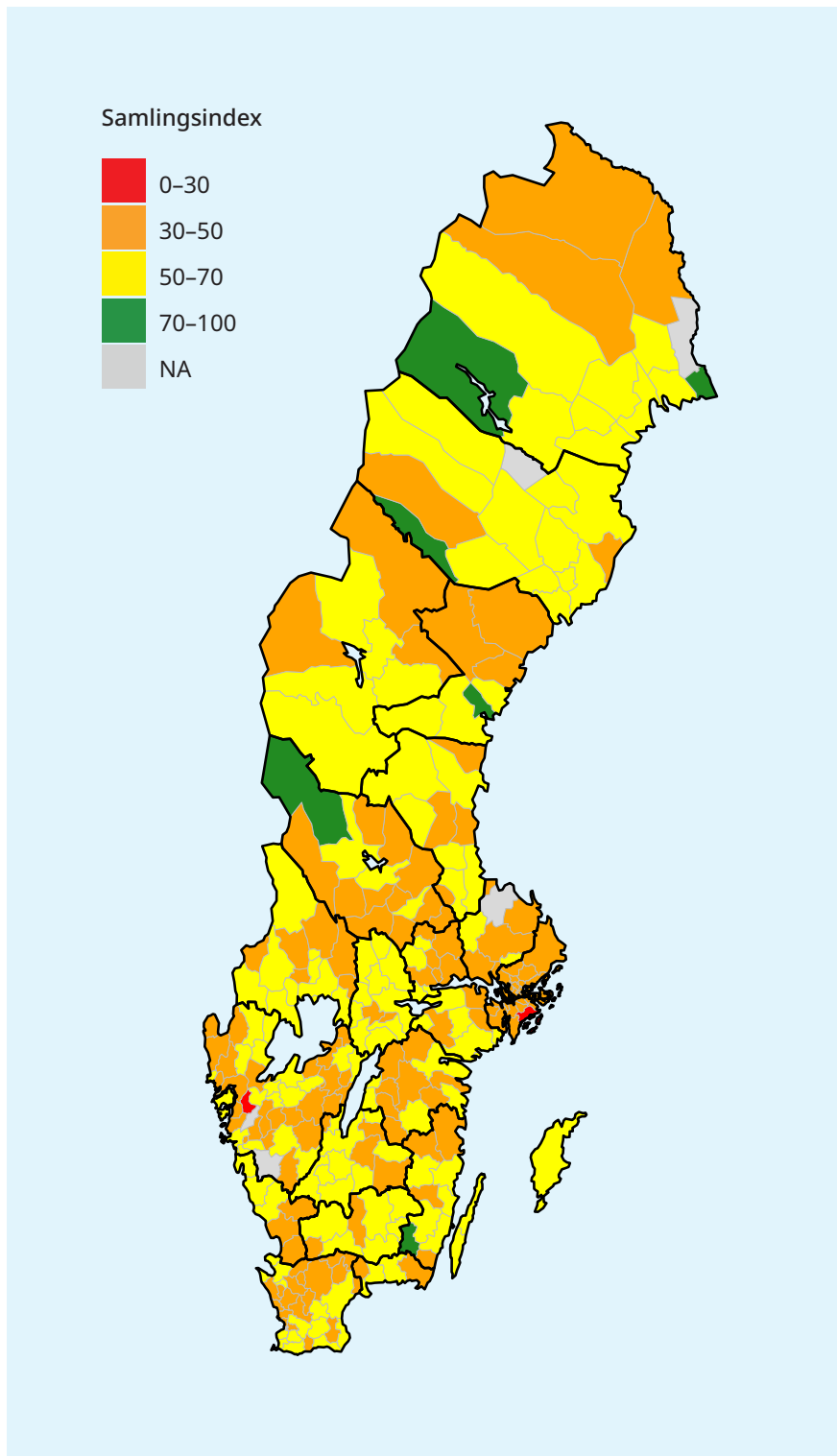
Resultaten presenteras dels i ett samlat index som ger en övergripande bild av kommunernas samlade prestation, dels i separata index (sektorindex) för varje område. Indexen bygger på ett urval av indikatorer. Vissa indikatorer mäter kommunernas faktiska kostnader och investeringar, medan andra ger en bild av kvaliteten i de tjänster som erbjuds barn. För att en kommun ska ingå i jämförelserna krävs att minst 50 procent av indikatorerna inom respektive område finns tillgängliga.

Det är viktigt att understryka att indexet i denna rapport inte utgår från fastställda nivåer för vad som ska betraktas som "bra" eller "dåligt". Indexets värden är relativa och speglar kommunernas resultat i förhållande till varandra, från den kommun som uppvisar högst värden till den som uppvisar lägst. Resultaten ska därför tolkas som jämförelser mellan kommuner, snarare än som absoluta mått på kvalitet eller måluppfyllelse. Resultatet ger en ögonblicksbild av hur situationen ser ut i landet utifrån den statistik som presenteras i rapporten. Det handlar om statistik som på olika sätt kan belysa hur barns rättigheter tillgodoses och därmed ge en bild av barns möjlighet till jämlika uppväxtvillkor i Sverige.

Samlingsindex – samlade indikatorer

I detta avsnitt presenteras de fem högsta respektive fem lägsta värdena, tillsammans med en redogörelse för indexvärdenas geografiska spridning över landet.

Samlingsindexet ger ett övergripande mått på hur kommunerna tillgodoser barns rättigheter, baserat på lika viktning av fem underkategorier. Totalt 284 kommuner har tillräckligt datamaterial för att ingå i indexet. Resultaten visar på betydande variation mellan kommunerna, med poängvärden från 26,59 till 96,08 och ett medelvärde på 49,96.

FIGUR 1: Karta över samtliga kommuners samlingsindex.¹⁷ Grå linjer visar kommungränserna, svarta visar länsindelning. På kartan är varje kommun färgmarkerad utifrån sin totala poäng 0–100, indelat i fyra färger – röd, orange, gul och grön. Kommuner med högre än 70 poäng är markerade i grönt, högre än 50 gult, högre än 30 orange och lägre än 30 rött. Kommuner markerade i grått ingår inte i den totala rankningen på grund av bristande data.¹⁸

Tabell 1

Samlingsindex – de fem högsta och lägsta värdena

Ranking	Kommun	Samlingsindex
1	Dorotea	96.08
2	Timrå	76.92
3	Haparanda	76.04
4	Arjeplog	71.68
5	Emmaboda	71.51
280	Lekeberg	32.59
281	Upplands Väsby	32.40
282	Österåker	32.07
283	Lilla Edet	28.37
284	Haninge	26.59

När det gäller samlingsindexet tilldelas Dorotea det högsta värdet med 96,08 poäng. Efter ett markant språng följer sedan Timrå, Haparanda, Arjeplog och Emmaboda.

Det lägsta värdet i samlingsindexet återfinns i Haninge kommun med 26,59 poäng, med Lilla Edet, Österåker, Upplands Väsby och Lekeberg därovan.

För en fullständig rangordning av samlingsindexet, se appendix.

¹⁷ Hagman, E., & Melkersson Dalén, M. (2026).

¹⁸ Malå kommun, Ale kommun, Burlöv kommun, Mark kommun, Tierp kommun och Övertorneå kommun

Inga tydliga väggar i mindre kommuner.

INTERVJU MED JEANETTE THEG

Socialsekreterare och ansvarig samordnare
för kommunens barnrättsarbete i Dorotea.

Dorotea – med dedikerat ledarskap för barnrätten

Dorotea är en landsbygdskommun som gränsar till Vilhelmina och Åsele kommuner i Västerbottens län, Sollefteå kommun i Västernorrlands län samt Strömsunds kommun i Jämtlands län.

Till ytan är kommunen lika stor som landskapet Blekinge, cirka 15 mil lång och har en areal på 2 949 km².¹⁹ I hela kommunen bor 2 294 invånare (2024), varav 16 procent är barn. Ungefär hälften av invånarna bor i tätorten.

Kommunen genomför regelbundet LUPP-enkäten²⁰ samt ANDTS-enkäten (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel). Resultaten används som underlag för att följa upp och analysera barn och ungas levnadsvillkor. Dorotea har inget omfattande strategidokument som specifikt beskriver implementeringen av barnkonventionen. I varje tjänsteskrivelse som lämnas till politiken ska dock en barnkonsekvensanalys genomföras utifrån en framtagen mall. Barnkonsekvensanalyser görs även i de delar av budgeten som berör barn och unga, tydligast inom förskole- och grundskoleverksamheterna. Även inom kultur- och fritidsverksamheten är barn- och ungdomsperspektivet ständigt aktuellt.

För att stärka barn och ungas inflytande finns flera forum i kommunen där unga ges möjlighet att uttrycka sina åsikter och föra dialog med beslutsfattare. Dessa inkluderar elevråd och ett ungdomsråd samt årliga Hackathon

där elever i årskurs 8 möter representanter från kommun, region och civilsamhälle för att tillsammans arbeta med aktuella frågor som rör unga. Kommunen arrangerar så kallade pizzapolitikerkvällar, informella möten där ungdomar och politiker kan samtala om olika samhällsfrågor. Arbetet stöds också av en ungdomskonsulent på heltid som deltar aktivt i flera av dessa forum.

Från och med 2026 planerar kommunen att involvera ungdomsrådet som ett bollplank i budgetprocessen inför beslutet om budget 2027.

Jeanette arbetar som socialsekreterare inom Individ- och familjeomsorg och beskriver sig själv som en typisk "glesbygdssocionom", där rollen innebär att hon gör lite av allt inom sitt uppdrag. I hennes tjänst ingår ett särskilt ansvar att påminna om och driva frågor kopplade till barnrätten. Barnrättsperspektivet är därmed integrerat i hennes ordinarie arbete snarare än organiserat som ett separat uppdrag.

”Det finns en medvetenhet”

Hon beskriver att samverkan kring barnrättsfrågor fungerar relativt naturligt i en mindre kommun, där organisatoriska gränser inte upplevs som särskilt tydliga. De korta avstånden mellan verksamheter och personer möjliggör snabba lösningar. Som exempel lyfter hon att

¹⁹ <https://www.dorotea.se/kommun-och-politik/kommunfakta/>
²⁰ Lokal uppföljning av ungdomspolitiken, www.mucl.se/lupp

om en barnfamilj behöver stöd för att bli mer fysiskt aktiv kan hon snabbt ta kontakt med ansvarig person inom fritidsförvaltningen för att hitta en lösning. Den här typen av direkta kontakter illustrerar hur arbetet ofta bygger på relationer och tillit. Relationsskapandet mellan individer och kommunen beskrivs som en viktig faktor som underlättar samtycke och samarbete med familjer.

Jeanette arbetar även i det brottsförebyggande rådet, där barnrättsperspektivet ses som en självklar del av arbetet. Hon beskriver barnrätten som en hjärtefråga i kommunen och upplever att det finns en bred medvetenhet kring frågorna. Dorotea beskrivs som en utflyttningskommun men samtidigt finns en stark lokal medvetenhet och framtidstro. Många ungdomar uttrycker en vilja att lämna orten för studier eller arbete i större städer men ser samtidigt Dorotea som en plats att återvända till när de ska bilda familj. Kommunen upplevs som en miljö där det går att leva, verka och bo långsiktigt.

Barnrättsarbetet betraktas inte enbart som en politisk fråga utan något som genomsyrar samtliga förvaltningar och enligt Jeanette blir arbetet betydligt enklare när det finns en gemensam vilja i organisationen.

När det gäller att nå ut med barnrättsperspektivet i olika förvaltningar upplever hon få hinder. Hon lyfter särskilt fram betydelsen av ledarskap och menar att kommundirektören har en stark förankring i barnrätten, vilket skapar goda organisatoriska förutsättningar. Samhällsplaneringen hör exempelvis av sig till henne när de vill ha stöd i att integrera ett barnrättsperspektiv i sitt arbete. Jeanette beskriver sin funktion som tydligt tvärspektoriell; hon uppfattas inte som tillhörande en specifik förvaltning utan som en resurs för hela kommunen. Uppdraget är beslutat på central nivå och syftar just till att arbeta över organisatoriska gränser, vilket minskar revirtänkande och stärker samverkan.

Så arbetar Dorotea kommun med barnkonventionen

- Alla verksamheter ska beakta barnkonventionen och barns bästa i sitt arbete.
 - Beslut ska fattas med stöd av barnkonventionen.
 - Anställda och politiker ska ha grundläggande kunskaper om barnkonventionen.
 - Barn och unga ska ha möjlighet att utöva sina rättigheter och uttrycka sina åsikter.

KÄLLA: DOROTEA KOMMUN

Sektorindex

Skala (1-5), där 1 är lägsta och 5 högsta värdet.

Medelvärde för respektive sektorsområde:

Förskola	2,50
Grundskola.....	2,50
Socialtjänst.....	2,50
Kultur.....	2,50
Fritid.....	2,49

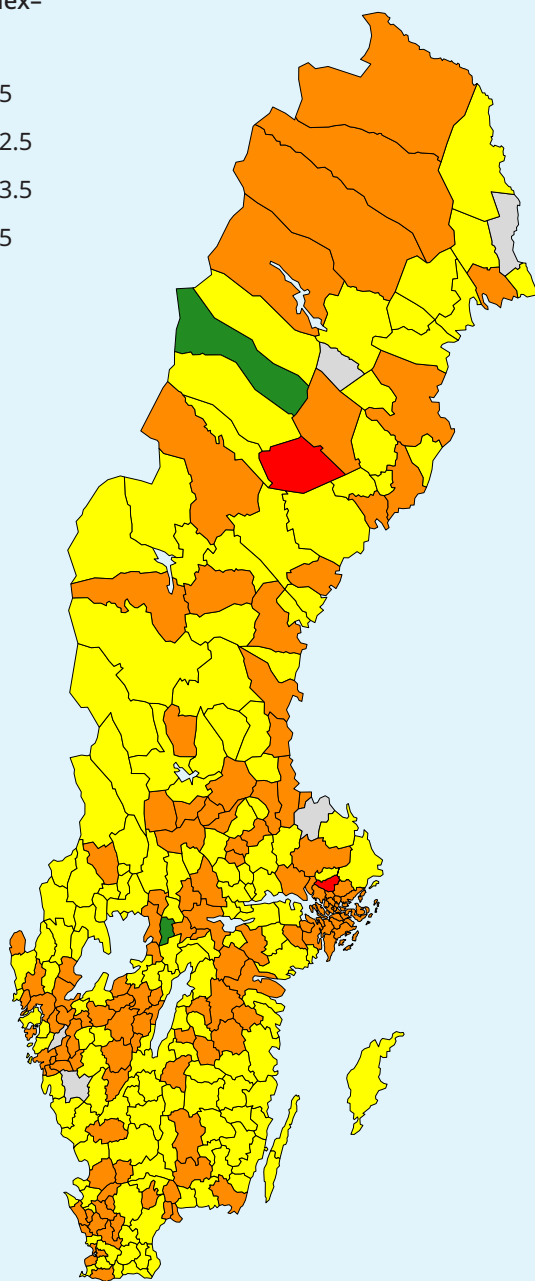
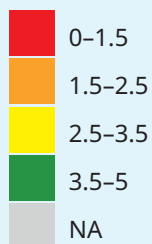
Medelvärdena ligger mycket nära varandra och runt värdet 2,5 vilket visar att kommunernas genomsnittliga resultat är relativt jämnt fördelade mellan sektorerna.²¹

Konventionsstaterna ska respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess förälders eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i övrigt.

Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.

21 All data finns på öppna jämförelser på www.kolada.se

Sektorindex-
Förskola

FIGUR 2: Karta över sektorindex för samtliga kommuner inom området förskola.²²

Tabell 3

Sektorindex Förskola –
de fem högsta och
lägsta värdena

Ranking	Kommun	Sektorindex
1	Storuman	3.61
2	Degerfors	3.54
3	Vadstena	3.41
4	Haparanda	3.33
5	Svedala	3.29
280	Upplands Väsby	1.65
281	Täby	1.64
282	Haninge	1.54
283	Sigtuna	1.40
284	Åsele	1.29

Högt index hos mindre
kommuntyper, men det kostar

Kommuner placerade högst på index i förskolesektorn domineras av mindre kommuntyper, framför allt landsbygdskommuner och pendlingskommuner nära mindre tätorter eller större städer. Kommunerna är geografiskt spridda över flera län, vilket tyder på att starka resultat inte är koncentrerade till en viss region, utan snarare hänger samman med kommuntyp och strukturella förutsättningar.

22 Hagman, E., & Melkersson Dalén, M. (2026).

Andel inskrivna barn och barngruppers storlek

När indikatorerna bryts ned framträder flera tydliga mönster. Den genomsnittliga andelen barn inskrivna i förskola är 86,8 procent i landet. När det gäller barngruppers storlek ligger medelvärdet på 12 barn per grupp, vilket motsvarar Skolverkets riktlinjer. De högsta resultaten återfinns framför allt i mindre kommuner, särskilt landsbygdskommuner och pendlingskommuner nära mindre tätorter, där det ofta är lättare att hålla nere gruppstorlekarna.

Förskolläartäthet

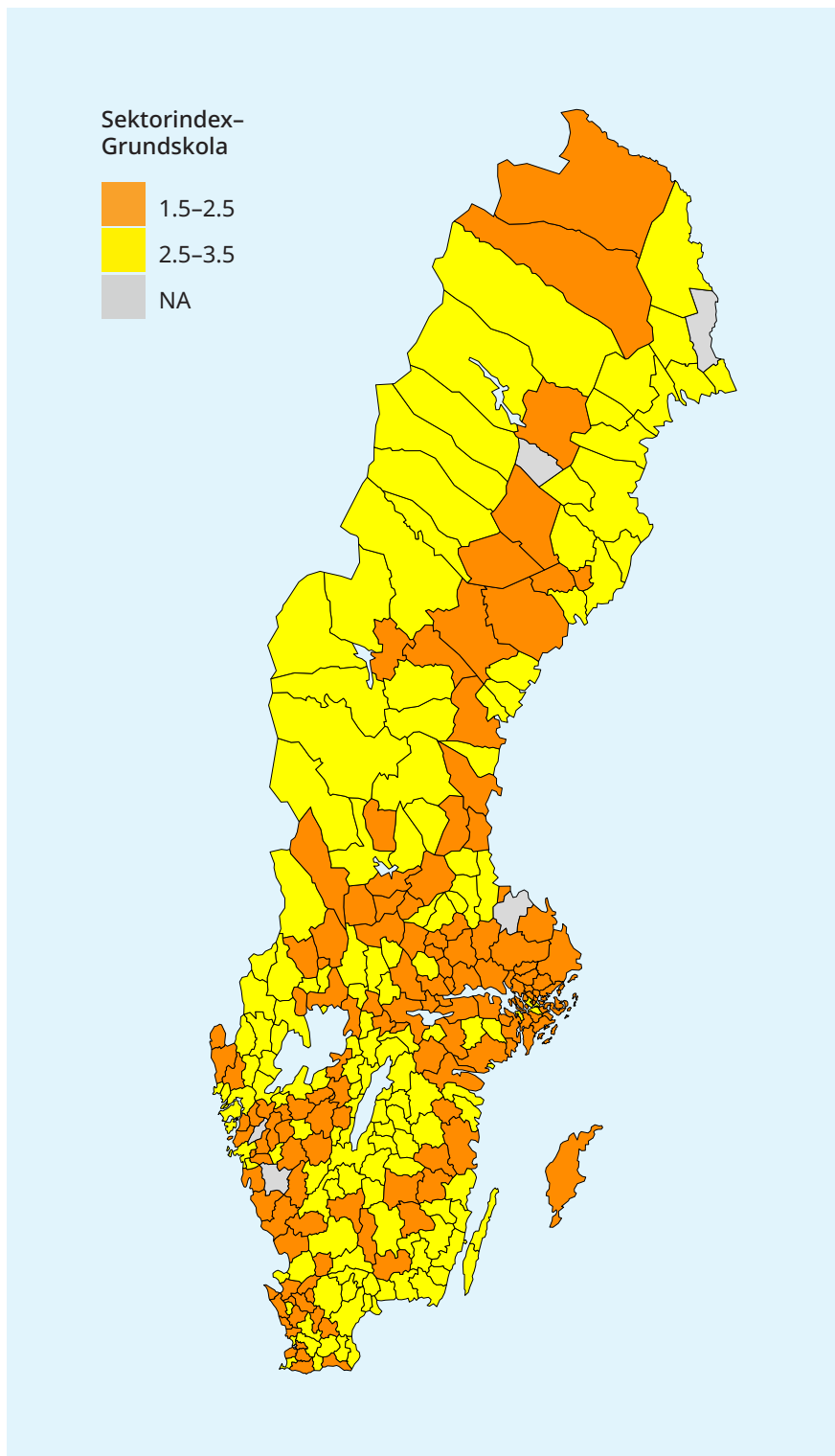
Förskolläartätheten uppgår i genomsnitt till 11,5 barn per legitimerad förskollärare. I kommunerna med högst index ligger nivån betydligt lägre, omkring 6–8 barn per lärare. Här dominerar pendlingskommuner, både nära mindre tätorter och nära större städer, vilket kan tyda på bättre möjligheter att rekrytera och behålla legitimerad personal.

Kostnad förskola

Den genomsnittliga kostnaden per barn i förskolan uppgår till 194 445 kronor. Även här återfinns de högsta värdena i landsbygdskommuner och pendlingskommuner. Sorsele toppar sektorn med en kostnad på 250 670 kronor per barn. En trolig förklaring är det låga barnantalet i kombination med geografiska avstånd, vilket leder till högre kostnader per barn.

Sammantaget visar resultaten att mindre kommuner ofta har bättre strukturella förutsättningar när det gäller gruppstorlek och resurser per barn, men att detta samtidigt hänger samman med högre kostnader.

Figur 4: Karta över sektorindex för samtliga kommuner inom området grundskola.²³

Tabell 4

Sektorindex Grundskola – de fem högsta och lägsta värdena

Ranking	Kommun	Sektorindex
1	Gullspång	3.38
2	Färgelanda	3.33
3	Emmaboda	3.30
4	Degerfors	3.29
5	Bräcke	3.26
280	Katrineholm	1.80
281	Sundbyberg	1.78
282	Lidingö	1.74
283	Vallentuna	1.68
284	Haninge	1.68

Mindre kommuner – högre lärartäthet men färre legitimerade

Kommuner placerade högst på index i grundskolesektorn domineras av mindre kommuntyper, framför allt pendlingskommuner nära mindre tätorter, men även lågpendlingskommuner och landsbygdskommuner. De är geografiskt spridda, med flera i Västra Götaland och Kalmar län, men också representation från Jämtland, Norrbotten och Västerbottens län. Mönstret tyder på att goda resultat i sektorn främst återfinns i mindre och medelstora kommuner, snarare än i storstadsområden.

23 Hagman, E., & Melkersson Dalén, M. (2026).

Elever per lärare

Antalet elever per lärare ligger i genomsnitt på 11 elever. Bland kommunerna placerade högst i index är antalet elever lägre, omkring 7-8 elever per lärare, vilket framför allt gäller landsbygdskommuner.

Kostnad för elevhälsa

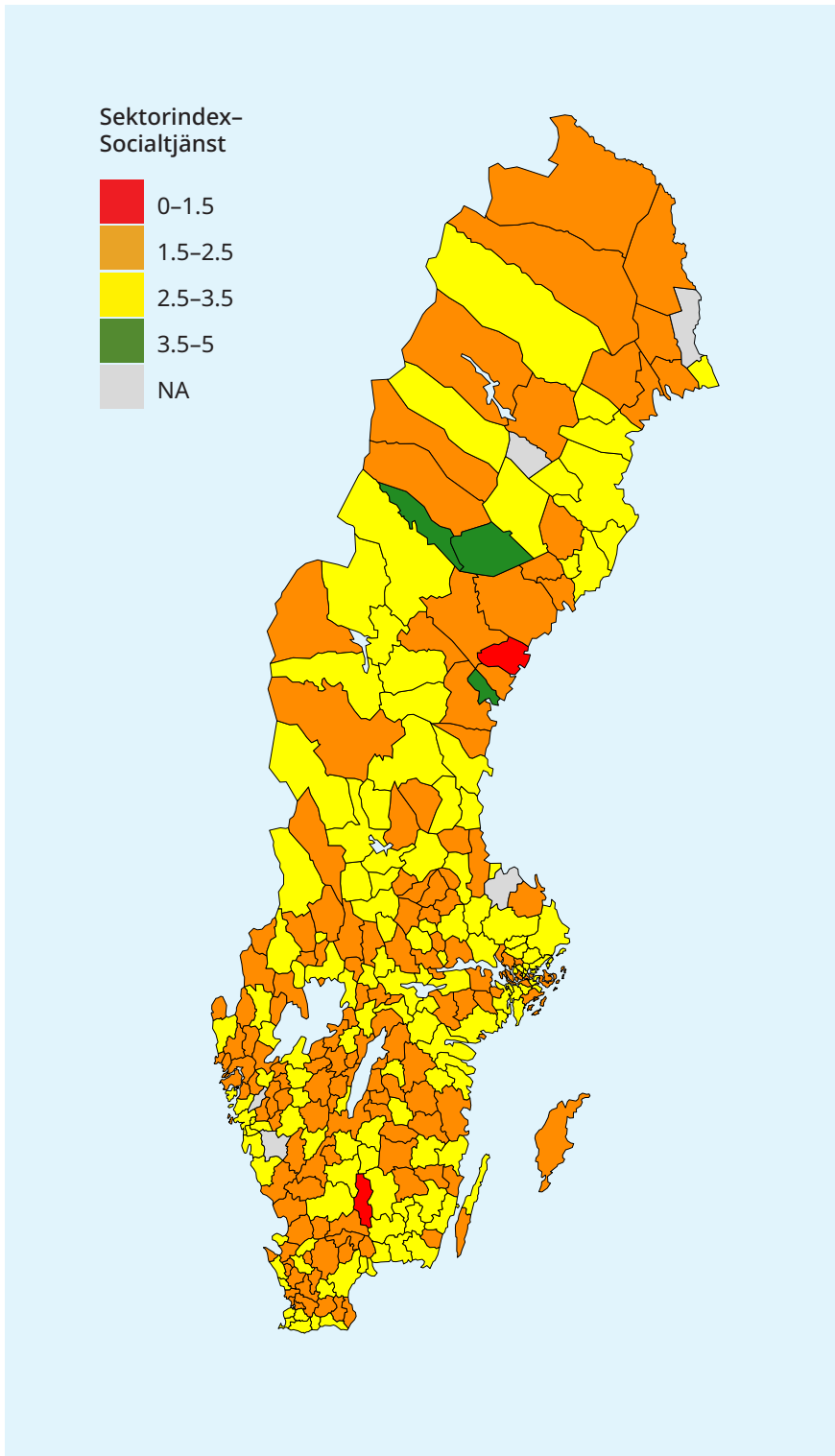
Kostnaden för elevhälsa i kommunal grundskola (årskurs 1-9) uppgår till i genomsnitt 5 461 kronor per elev. Här är variationen större mellan kommuntyper, och kommunerna med hög ranking på index är geografiskt spridda över landet.

Kostnad fritidshem

För fritidshem uppgår den genomsnittliga kostnaden till 81 397 kronor per barn. Även här är variationen stor mellan olika kommuntyper placerade högst i index, där både större städer, mindre tätorter och olika typer av pendlingskommuner återfinns.

Kostnad grundskola

Den genomsnittliga kostnaden för grundskolan är 143 492 kronor per elev. Dorotea har den högsta kostnaden med 209 219 kronor per elev, följt av Bergs kommun med 205 504 kronor.

Figur 5: Karta över sektorindex för samtliga kommuner inom området socialtjänst.²⁴

Tabell 5

Sektorindex Socialtjänst
– de fem högsta och
lägsta värdena

Ranking	Kommun	Samlingsindex
1	Åsele	3.76
2	Dorotea	3.76
3	Timrå	3.64
4	Munkfors	3.33
5	Botkyrka	3.30
280	Simrishamn	1.69
281	Hjo	1.67
282	Sunne	1.61
283	Kramfors	1.28
284	Alvesta	1.23

Handläggningstid varierar mellan 22 och 152 dagar

Kommuner placerade högst i index i socialtjänstsektorn består av en blandning av kommuntyper, med viss övervikt för mindre kommuner, som landsbygdskommuner och lågpendlingskommuner. Samtidigt återfinns även pendlingskommuner nära större städer och storstäder samt en större stad bland de högst placerade. Den geografiska spridningen är stor, vilket tyder på att starka resultat i sektorn inte är knutna till en viss region eller kommuntyp.

24 Hagman, E., & Melkersson Dalén, M. (2026).

Andel handläggare med socionomutbildning

Andelen handläggare med socionomutbildning och minst ett års erfarenhet av barnutredningar ligger i genomsnitt på 82 procent. Bland kommuner som placerar sig högt på index finns en stor geografisk spridning, och många kommuner når upp till 100 procent. Dessa utgörs i huvudsak av landsbygdskommuner, landsbygdskommuner med besöksnäring, pendlingskommuner och lågpendlingskommuner nära större städer. Bland kommuner som placerar sig lägst sticker Norberg ut med endast 25 procent, följt av Lysekil med 29 procent.

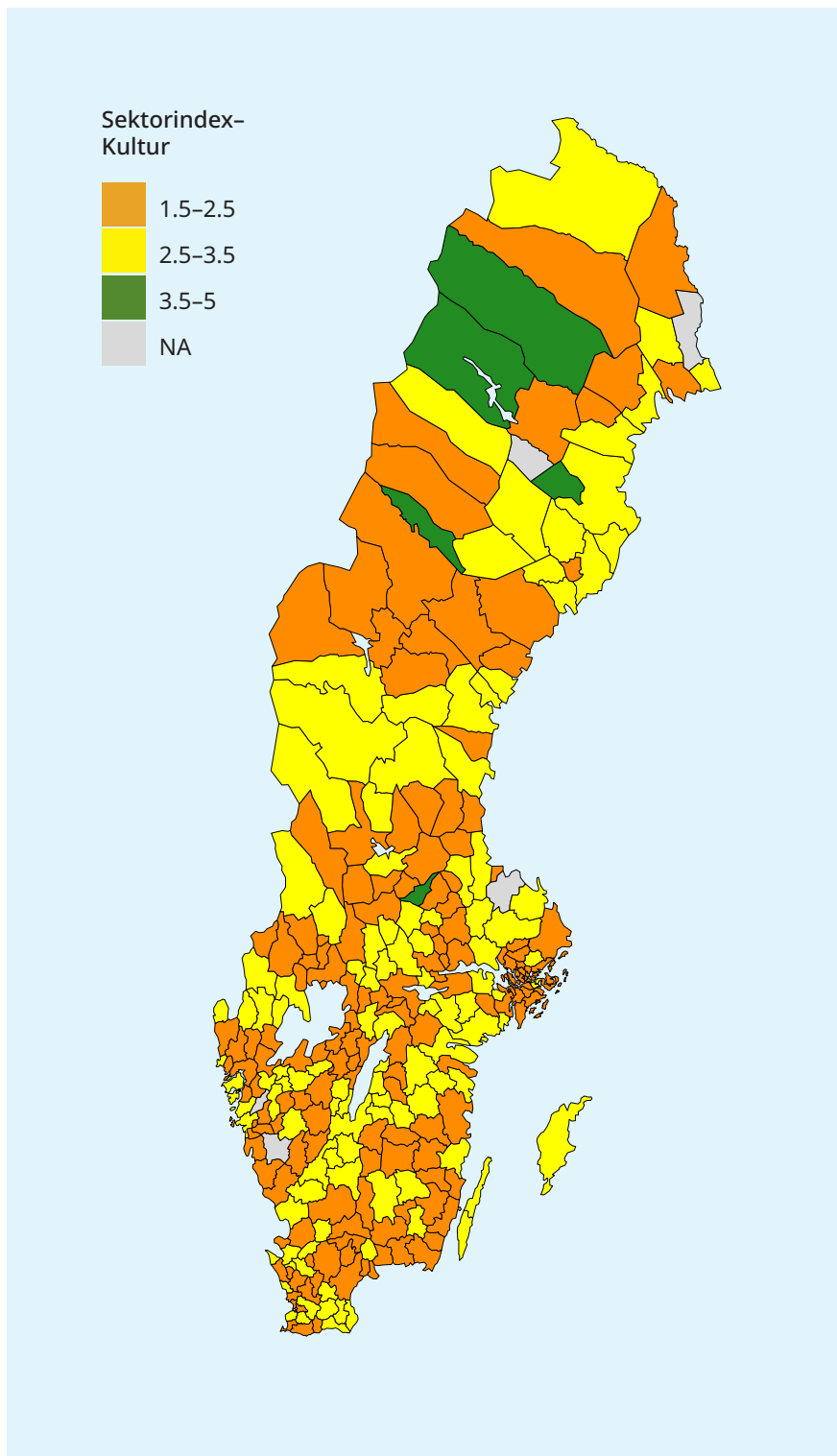
Kostnad för öppna insatser

Kostnaden för öppna insatser till barn och unga ligger i genomsnitt på 747 kronor per invånare. Kommuner som placerar sig högst på index utgörs av en blandning av kommuntyper, från landsbygdskommuner till pendlingskommuner nära storstäder, och är geografiskt spridda över landet. Det är särskilt intressant för kommuner att analysera låga kostnader i relation till lokala förutsättningar, som andel barn med psykisk ohälsa, andel barn i familjer med låg inkomst, socioekonomiska utmaningar, utbildningsnivå i befolkningen samt andel vuxna med ekonomiskt bistånd.

Utredningstid

När det gäller utredningstid inom barn- och ungdomsvården (0–20 år) ligger medelvärdet på 99 dagar. Knivsta avviker med en genomsnittlig utredningstid på endast 22 dagar, följt av Askersund med 58 dagar.

Sammantaget visar resultaten att socialtjänstsektorn präglas av stor variation mellan kommuner, både när det gäller erfarenhet, kostnader och handläggningstider. Samtidigt pekar resultatet på behovet av bättre och mer enhetlig statistik för att möjliggöra mer rättvisande jämförelser och uppföljning.

Figur 6: Karta över sektorindex för samtliga kommuner inom området kultur.²⁵

Tabell 6

Sektorindex Kultur
– de fem högsta och
lägsta värdena

Ranking	Kommun	Samlingsindex
1	Arjeplog	4.95
2	Dorotea	4.47
3	Säter	4.45
4	Norsjö	3.84
5	Jokkmokk	3.75
280	Knivsta	1.85
281	Bollebygd	1.84
282	Hofors	1.82
283	Salem	1.77
284	Gullspång	1.68

**Mindre kommuntyper,
ofta med besöksnäring**

Kommuner som placerar sig högst i index i kultursektorn domineras av mindre kommuntyper, framför allt landsbygdskommuner och pendlingskommuner. Flera av dessa återfinns i Norrbottens och Västerbottens län, men även kommuner i Dalarnas och Kalmar län finns representerade. Mönstret tyder på att höga resultat i sektorn ofta förekommer i mindre kommuner, särskilt sådana med besöksnäring, där kulturverksamhet kan vara en viktig del av kommunens turismnäring och varumärke utåt.

25 Hagman, E., & Melkersson Dalén, M. (2026).

Aktivitetstillfällen i bibliotek

Antalet aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek uppgår i genomsnitt till 72 tillfällen per 1 000 invånare i åldern 0–18 år. Bland kommunerna som placerar sig högst på index återfinns både pendlingskommuner nära mindre tätorter och landsbygdskommuner.

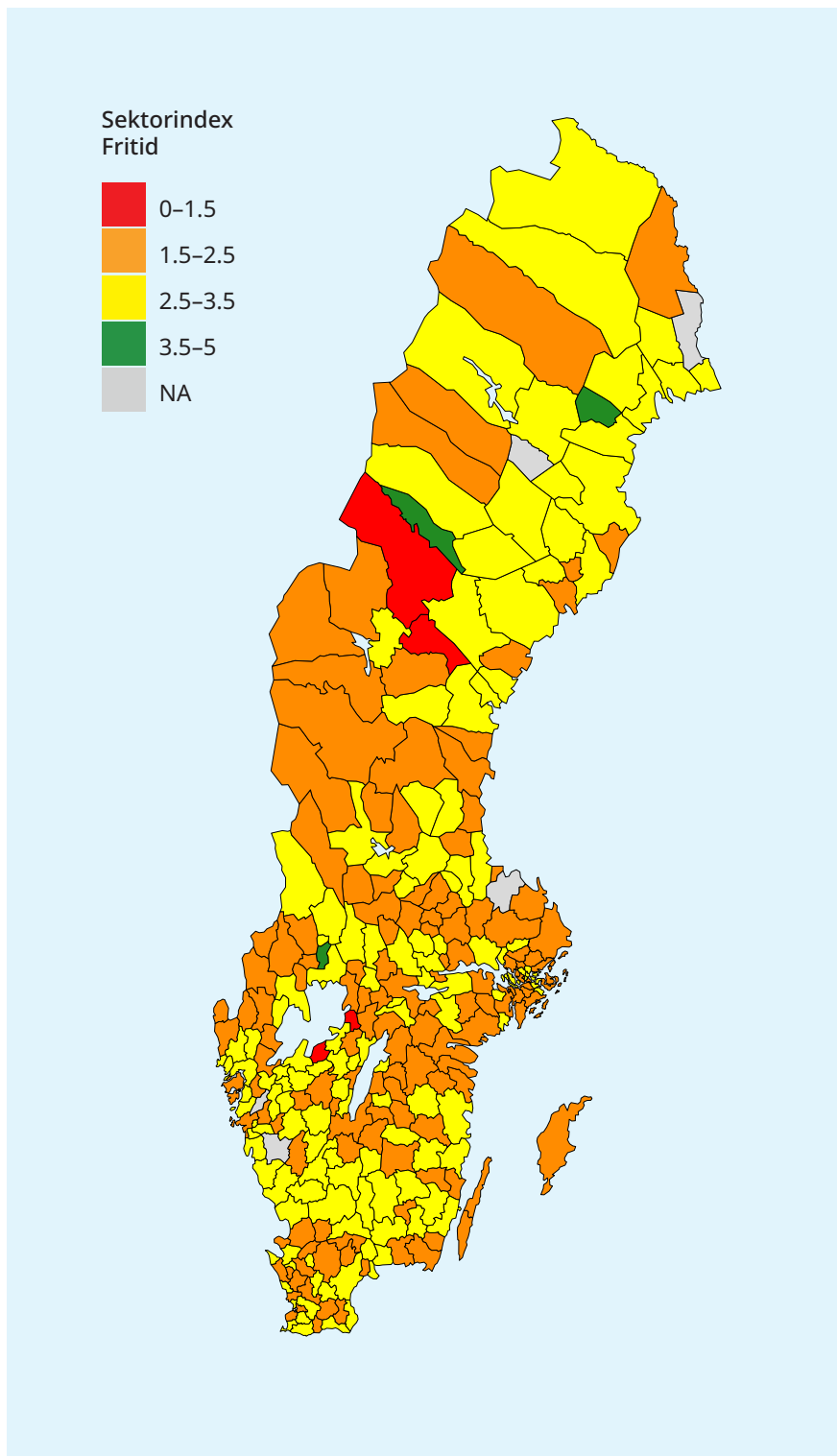
Kostnad för kulturverksamhet

Den genomsnittliga kostnaden för kulturverksamhet uppgår till 1 530 kronor per invånare. Det är en blandning av kommuntyper som placerar sig högst på index men landsbygdskommuner med besöksnäring är särskilt framträdande. Även större städer, mindre tätorter och storstäder återfinns bland kommunerna med högst kostnader, vilket tyder på att kulturutgifter påverkas både av strukturella förutsättningar och politiska prioriteringar.

Öppettider bibliotek

När det gäller bibliotekens öppettider ligger medelvärdet på 61 timmar per vecka. Bland kommunerna som placerar sig högst på index återfinns främst landsbygdskommuner men även mindre städer och pendlingskommuner. Här finns dock en viktig tolkningsaspekt: vissa kommuner rapporterar enbart bemannade öppettider medan andra inkluderar mer öppna tider. Ett exempel är Sorsele som ligger lågt i statistiken över öppettider men samtidigt erbjuder mer öppet mellan klockan 05.00 och 22.00.

Sammantaget visar resultaten att kultursektorn präglas av stora variationer mellan kommuner, både vad gäller kostnader och tillgänglighet. Samtidigt visar jämförelsen att resultaten i hög grad påverkas av hur indikatorerna definieras och rapporteras, vilket gör det viktigt för varje kommun att tolka sina resultat i relation till den lokala organiseringen av kulturverksamheten.

Figur 7: Karta över sektorindex för samtliga kommuner inom områden fritid.²⁶

Tabell 7

Sektorindex Fritid
– de fem högsta och
lägsta värdena

Ranking	Kommun	Samlingsindex
1	Forshaga	3.93
2	Älvsbyn	3.71
3	Dorotea	3.69
4	Arvidsjaur	3.46
5	Kalix	3.37
280	Storfors	1.52
281	Gullspång	1.45
282	Götene	1.45
283	Strömsund	1.37
284	Ragunda	1.16

Strukturella fördelar ger mer faktisk aktivitet

Kommunerna som placerar sig högst på index i fritidssektorn domineras av mindre kommuntyper, framför allt landsbygdskommuner och lågpendlingskommuner, med en tydlig tyngdpunkt i norra Sverige. Samtidigt finns även mindre städer och pendlingskommuner nära större städer representerade, vilket visar att goda resultat förekommer i flera olika kommuntyper.

26 Hagman, E., & Melkersson Dalén, M. (2026).

Deltagartillfällen idrottsföreningar

När indikatorerna bryts ned framträder ett varierat mönster. Antalet deltagartillfällen i idrottsföreningar för barn och unga 7–20 år ligger i genomsnitt på 28 tillfällen per invånare och år. Kommuner som hamnar högt på rankingen här domineras tydligt av kommuner i storstadsnära lägen, framför allt pendlingskommuner nära storstäder, där många Stockholmskommuner återfinns. En möjlig förklaring är att dessa kommuner har ett stort och diversifierat föreningsutbud med korta avstånd mellan aktiviteter, vilket gör det lättare att fånga upp många barn och unga i organiserad fritid.

Bland kommunerna som placerar sig lägst på index under denna indikator återfinns kommuner med mellan 7 och 13 deltagartillfällen per barn/år. Dessa utgörs av en blandning av pendlingskommuner nära mindre tätorter, lågpendlingskommuner och landsbygdskommuner.

Antal idrottshallar

När det gäller antalet idrottshallar per 1 000 invånare i åldern 7–20 år ligger medelvärdet på 1,75 hallar.

I små kommuner med färre än 1 000 barn kan denna indikator dock bli missvisande och inte fullt ut spegla den faktiska tillgången.

I kommuner med stor geografisk yta och få invånare, som exempelvis Dorotea, Ragunda och Strömsund, kan avstånden mellan anläggningar vara stora även om nyckeltalet ser relativt högt ut.

Kostnad för fritidsverksamhet

Den genomsnittliga kostnaden för fritidsverksamhet uppgår till 2 316 kronor per invånare. Bland kommunerna som placerar sig högst på index dominerar landsbygdskommuner och lågpendlingskommuner, men även vissa pendlingskommuner nära större städer återfinns här. Det tyder på att mindre kommuner ofta har högre kostnader per invånare, vilket kan hänga samman med geografiska avstånd och ett mindre befolkningsunderlag.

Sammantaget visar fritidssektorn ett delvis delat mönster: mindre och glesare kommuner hamnar ofta högt på sektorindexet som helhet, medan storstadsnära kommuner dominerar när det gäller faktisk föreningsaktivitet. Resultaten tyder på att både strukturella förutsättningar och kommunala prioriteringar påverkar ungas tillgång till en aktiv fritid.

Samband mellan indexen

De sektorsvisa indexvärdena uppvisade variationer både vad gäller spridning och vilka kommuner som placerar sig högt respektive lågt i rangordningarna. Samtidigt kan vissa tydliga samband urskiljas. Dorotea, som tilldelades det högsta värdet i samlingsindexet, återfinns även bland de fem kommuner med högst indexvärden inom sektorerna socialtjänst, kultur och fritid.

De övriga kommunerna som placerar sig bland de fem högsta i samlingsindexet återfinns även bland dem fem högsta i rangordningen inom en sektor vardera.

Haninge kommun, som uppvisar det lägsta värdet i samlingsindexet, har även det lägsta indexvärdet inom grundskolesektorn samt det tredje lägsta värdet inom förskolesektorn. Kultursektorn uppvisar den största spridningen i indexvärden, med flera kommuner i den övre delen av fördelningen som når värden över 4. Övriga sektorer är i högre grad koncentrerade kring medelvärdet 2,5. Vidare skiljer sig spridningsmönstret mellan kultur- och fritidssektorerna, där kultursektorn domineras av lägre indexvärden medan fritidssektorn endast uppvisar ett begränsat antal låga värden.

Jämförelse av indexresultat mot bakgrundsvariabler

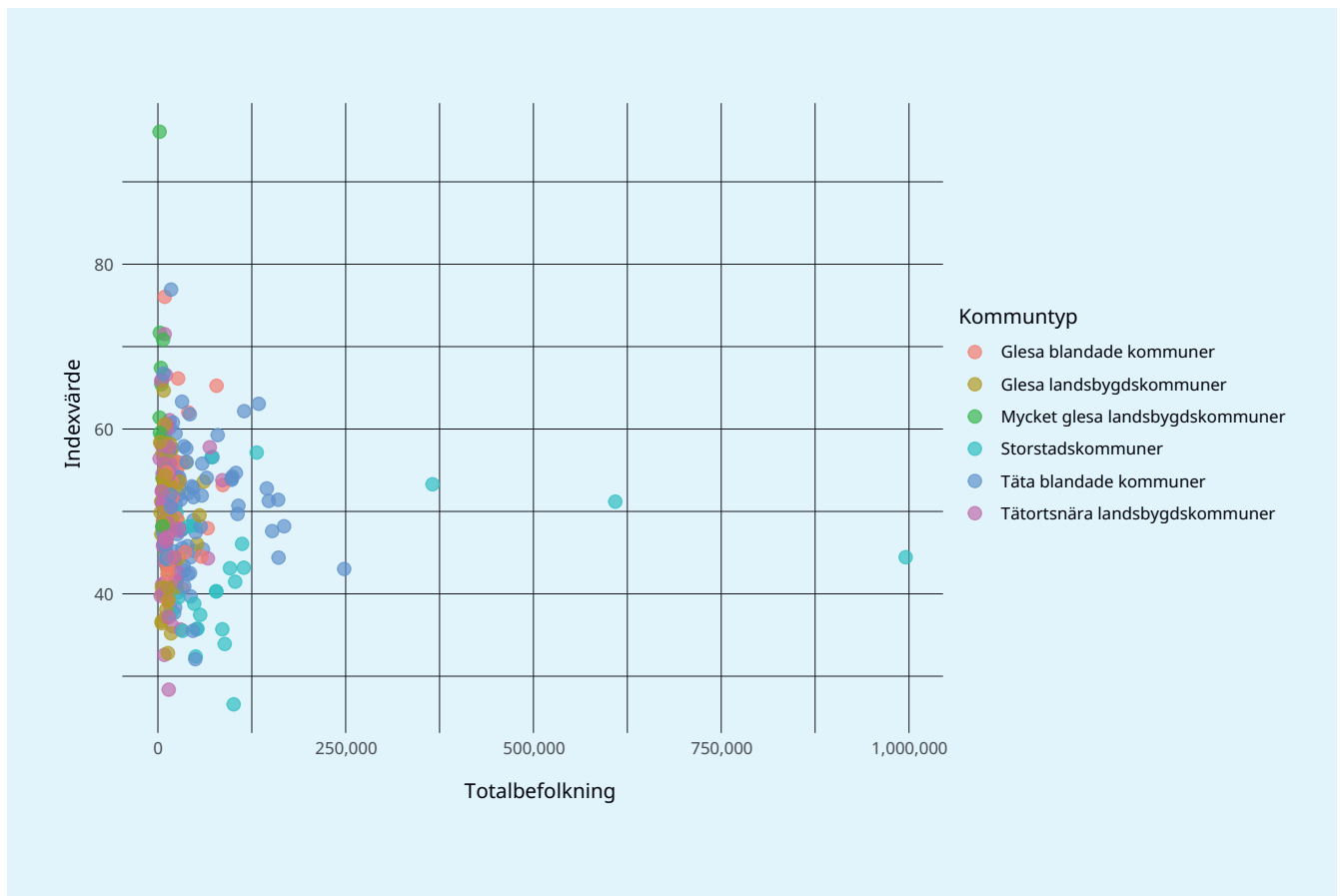
För att utvärdera indexet jämfördes kommunernas indexvärden mot bakgrundsvariablerna *antal invånare i kommunen* och *kommuntyp*. Vi ville se om dessa bakgrundvariabler kan påverka kommunernas förutsättningar att investera i barns rättigheter. Särskilt intressant är att analysera om det finns systematiska skillnader mellan olika typer av kommuner (se tabell 3–4 i metodbilaga).

Analysen visar att antalet invånare i en kommun inte har någon tydlig betydelse för indexvärdet. Med andra ord får kommuner inte högre eller lägre indexvärden enbart på grund av att de har fler eller färre invånare. Däremot framträder tydliga skillnader mellan olika kommuntyper. Mycket glesa landsbygdskommuner har genomgående de högsta genomsnittliga indexvärdena, medan storstadskommuner har de lägsta.

Figur 8 illustrerar sambandet mellan kommunernas indexvärden, kommuntyp och antalet invånare. Kommuner med färre invånare uppvisar större variation i indexvärden. Bland dessa återfinns de mycket glesa landsbygdskommunerna, markerade i grönt, med indexvärden som sträcker sig från omkring genomsnittet runt 50 upp till det högsta värdet på cirka 96.

Tätortsnära landsbygdskommuner, markerade i lila, har också ofta ett lågt invånarantal men uppvisar en något mindre spridning, från strax under 30 till strax över 70. Kommuner med större befolkning uppvisar däremot mer samlade indexvärden, som i högre grad ligger nära genomsnittet.

Indexvärde vs totalbefolkning per kommuntyp

Figur 8: Samband mellan indexvärde och antal invånare i kommunen, färgkodat efter kommuntyp.

4

Resultat kvalitativ del

Den kommunala referensgruppen diskuterade hur kommuners budgetarbete organiseras och i vilken utsträckning olika perspektiv som barns rättigheter inkluderas i ekonomisk styrning och prioriteringar.

Kommunala referensgruppens erfarenheter av budgetarbete och barnrättsperspektiv

Budgetprocesserna i kommunerna skiljer sig åt, men flera likheter framkom. Arbetet med budget startar ofta långt före själva budgetbeslutet och involverar både politisk ledning, förvaltningsledning och verksamheter. I flera kommuner sätts preliminära budgetramar året innan beslutet fattas, varefter verksamheter ges möjlighet att lämna synpunkter på prioriteringar, behov av investeringar och eventuella neddragningar. I vissa fall används strukturerade forum eller nätverk där olika förvaltningar och bolag samverkar kring budgetunderlaget. Flera kommuner beskriver också omfattande analysarbete inför budgetbeslutet, där omvärldsbevakning, hållbarhetsanalyser och dialoger med verksamheter ingår.

Några kommuner använder modeller för kostnadsanalys, exempelvis så kallad prislappsbudgetering, för att få en bild av kostnadsnivåer inom olika verksamheter. Samtidigt uttrycks en viss kritik mot sådana modeller, eftersom de ibland riskerar att uppfattas som normerande snarare än vägledande. Flera betonar att ekonomiska analyser också behöver kompletteras med kvalitativa bedömningar och hänsyn till lokala förutsättningar.

Ekonomiska utmaningar påverkar budgetarbetet

Kommunerna beskriver olika ekonomiska utmaningar som påverkar budgetarbetet, exempelvis ökade kostnader inom socialtjänst och skola, höga investeringskostnader och ett generellt ekonomiskt tryck. I vissa fall upplevs det som en utmaning att budgeten inte fullt ut speglar de lokala behov och sociala utmaningar som finns, exempelvis kopplade till hälsa, utbildningsnivå eller demografiska förändringar.

När det gäller hållbarhetsperspektiv i budgetarbetet uppger flera kommuner att de arbetar utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna – social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet – men att det kan vara svårt att integrera dessa perspektiv systematiskt i ekonomiska beslut. I vissa fall finns särskilda hållbarhetsprogram eller krav på hållbarhetsanalyser i samband med större investeringar. Andra kommuner arbetar mer med dialogbaserad uppföljning eller övergripande analyser av utvecklingen i kommunen.

Att man ställer frågan:
om vi sätter en särskild
budget, vad innebär det
för barn?

REFERENSKOMMUN

Barns rättigheter hanteras på olika sätt

Barns rättigheter och barnrättsperspektivet hanteras på olika sätt i kommunerna. Vissa kommuner försöker integrera barnrättsperspektivet i bredare analyser och beslutsunderlag snarare än att arbeta med särskilda barnbudgetar eller separata processer. Andra har utvecklat former för delaktighet, exempelvis genom dialoger med barn och unga eller ungdomsråd. Samtidigt framkommer att barnkonsekvensanalyser inte alltid genomförs i praktiken, även om det finns strategier

eller riktlinjer som anger att de ska göras. I flera fall upplevs arbetet med barnrättsperspektivet vara beroende av enskilda personers engagemang och tillgänglig tid.

Flera deltagare lyfter vikten av att integrera olika perspektiv i analys- och beslutsprocesser, snarare än att behandla dem separat. Samtidigt finns en risk att många perspektiv endast behandlas ytligt om det saknas tydliga metoder eller vägledning för hur de ska vägas samman i beslutsunderlag.

“Vi behöver väga samman flera perspektiv, integrerat, inte bara jobba med ett åt gången. Men det är svårt, lite som att trampa i kvicksand.”

En central faktor är kunskap om barnkonventionen

För att barns rättigheter ska få ett reellt genomslag i budgetprioriteringar lyfter gruppen flera faktorer som viktiga. En central faktor är kunskap om barnkonventionen och om hur barnkonsekvensanalyser kan genomföras i praktiken. Det gäller både politiker och tjänstepersoner. En annan viktig faktor är att det finns strukturer och rutiner som säkerställer att perspektivet beaktas genom hela budgetprocessen, exempelvis genom krav på analyser, dokumentation och uppföljning. Flera deltagare betonar också behovet av resurser och tydligt ansvar genom samordnande funktioner eller personer som kan driva arbetet framåt.

Diskussionen berörde även behovet av långsiktighet i styrningen. Eftersom politiska prioriteringar kan förändras mellan mandatperioder anses det viktigt att vissa mål och strukturer sträcker sig över längre tid för att skapa kontinuitet i arbetet med barns rättigheter.

Tre avgörande områden: resurser, kunskap och struktur

När gruppen diskuterade vilka förändringar som skulle kunna stärka barns rättigheter i kommuners styrning och budgetarbete återkom tre huvudsakliga områden.

För det första betonades behovet av *tillräckliga resurser*, både ekonomiska och personella. Deltagarna menade att arbetet med barnrättsperspektivet ofta sker inom begränsade delar av tjänster och därför främst handlar

om att upprätthålla befintliga uppgifter snarare än att utveckla arbetet. Flera framhöll vikten av samordnande funktioner och tydligt ansvar för att driva arbetet framåt i organisationen.

För det andra lyftes behovet av *ökad kunskap och kompetens*. Även om många har en grundläggande utbildning i barnkonventionen efterfrågades mer praktiskt inriktad kunskap om hur barnrättsperspektivet kan implementeras i styrning och beslutsprocesser, särskilt när det gäller att genomföra barnkonsekvensanalyser.

För det tredje framhölls behovet av *tydligare strukturer, krav och uppföljning*. Deltagarna pekade på att konsekvensanalyser görs i varierande grad och kvalitet och att det därför kan behövas tydligare krav, som att barnkonsekvensanalyser ska genomföras och motiveras i beslutsunderlag. Det lyftes även önskemål om öronmärkta resurser, tydligare nationell vägledning samt bättre uppföljning och granskning av hur kommuner arbetar med barns rättigheter.

Referensgruppen identifierade även flera hinder för ett mer systematiskt arbete. De mest framträdande handlar om ekonomisk press och behovet av kortsiktiga prioriteringar, brist på tid och resurser, samt att många olika perspektiv ska vägas in i beslutsunderlag. Det lyftes också en efterfrågan på mer nationell vägledning, fler goda exempel och tydligare former för uppföljning och granskning av hur kommuner arbetar med barns rättigheter i beslutsprocesser.

5

Analys och diskussion

Rapporten visar tydliga strukturella mönster i samlingsindexet. Små och glesa landsbygdskommuner dominerar högst upp i rankingen, medan flera snabbväxande pendlingskommuner och storstadsnära kommuner återfinns längst ner. En särskilt tydlig iakttagelse är att kultur framstår som den enskilt viktigaste förklarande sektorn bakom höga värden i samlingsindexet. Kommuner som uppvisar höga värden inom sektorsområde kultur, tenderar att prestera väl totalt sett. Indikatorerna inom sektorsområde socialtjänst uppvisar däremot större variation och slår inte alltid igenom fullt ut i samlingsindexet.

Betydelsen av sektorbalans

Medelvärdena för samtliga sektorindex ligger mycket nära varandra, omkring 2,5. Det innebär att skillnaderna i samlingsindex inte beror på att vissa kommuner generellt presterar högt eller lågt inom alla sektorer. I stället är det kombinationer, prioriteringar och obalanser mellan sektorer som avgör utfallet. Kommuner som presterar jämnt inom alla sektorer tenderar att hamna stabilt i mitten av rankingen (figur 8). De kommuner som placerar sig högst är ofta starka inom en eller två sektorer, i synnerhet kultur, även om de inte får höga värden på allt.

Mot denna bakgrund behöver kommuner fördjupa sin analys inom varje enskild sektor och tydligt följa upp hur investeringar omsätts i faktiska resultat. Det är också viktigt att analysera om resultaten är jämnt fördelade inom kommunens geografiska område och hur förutsättningarna för jämlika uppväxtvillkor ser ut för alla barn i kommunen.

Skillnader mellan kommungrupper

Genomsnittet av samlingsindexet varierar tydligt mellan olika kommuntyper. Högst genomsnitt återfinns hos glesa landsbygdskommuner med besöksnäring, följt av glesa landsbygdskommuner samt mindre städer och tätorter. Lägst genomsnitt återfinns hos pendlingskommuner nära storstad och hos storstadskommuner.

En möjlig tolkning är att små och medelstora kommuner gynnas av närhet mellan förvaltningar, kortare beslutsvägar och lägre belastning på kommunala system, något som även lyfts fram som en framgång av kommunerna i vår referensgrupp. Pendlings- och storstadskommuner har i sin tur större svårigheter att upprätthålla en jämn kvalitet över alla sektorer, vilket påverkar deras samlade indexresultat negativt.

Tillgång till data är av stor vikt för bra beslut

En avgörande begränsning i arbetet är bristen på tillgänglig rikstäckande data för flera typer av kommunala satsningar som rör barns rättigheter. Exempelvis hade uppgifter om tillgång och närhet till friluftsområden, antal lekplatser per barn samt storleken på förskole- och skolgårdar kunnat bidra till en mer heltäckande bild av kommunernas investeringar. Denna data inom samhällsplaneringssektorn har därmed inte kunnat användas alls. I dialogen med barn lyfts dessa områden som viktiga för barnen i deras vardag. Avsaknaden av sådan information innebär att alla relevanta aspekter inte finns med i indexet, vilket påverkar dess förmåga att fullt ut spegla det kommunövergripande arbetet med barns rättigheter. Denna begränsning speglar ett mer generellt problem: det saknas tillräcklig och jämförbar nationell statistik som är nedbrytbar på kommunal nivå inom området. För studien innebär detta att vissa delar av kommunernas arbete inte kan jämföras, eftersom investeringarna inte går att mäta på ett tillförlitligt sätt.

Det har krävts avvägningar mellan att å ena sidan inkludera indikatorer som är viktiga ur ett barnrättsperspektiv och å andra sidan säkerställa att den data som används håller tillräcklig kvalitet. Indikatorer med bristande datatäckning riskerar att göra indexet mindre tillförlitligt och svårare att jämföra mellan kommuner. Av den anledningen har flera teoretiskt relevanta variabler uteslutits, då de endast kunnat tillämpas på ett begränsat antal kommuner eller riskerat att snedvrider resultaten.

Bristen på data har varit särskilt tydlig inom socialtjänstområdet. Jämfört med övriga sektorer saknas både heltäckande data och relevanta indikatorer för samtliga kommuner. Detta har lett till att flera variabler kopplade till socialtjänsten exkluderats. Samtidigt innebär detta att indexet i mindre utsträckning fångar skillnader i kommunernas prioriteringar inom socialtjänsten, vilket är en viktig begränsning att beakta vid tolkningen av resultaten.

Kostnader speglar prioriteringar

För att belysa hur kommunerna satsar på barns rättigheter har vissa kostnadsbaserade indikatorer tagits med i indexet. De visar hur mycket resurser som används, men ger bara en indirekt bild av de faktiska investeringarna i barns rättigheter. En viktig fråga är om högre kostnader verkligen betyder att en kommun har ett starkare barnrättsperspektiv.

Kostnadsnivåer påverkas av många faktorer som inte alltid har med barnrättsarbetet att göra. Det kan till exempel handla om geografiska avstånd, lokalkostnader, befolkningsstruktur eller hur verksamheter är organiserade. I kommuner med få barn kan kostnaden per barn bli hög eftersom vissa verksamheter måste finnas oavsett hur många barn som bor där. Barns behov kan också förändras över tid, vilket gör att kostnaderna kan variera mellan olika år. I glesa landsbygdskommuner kan långa avstånd till skola, fritidsverksamhet och socialtjänst bidra till högre kostnader, särskilt när barn har stora behov.

Samtidigt speglar kostnaderna vilka prioriteringar som görs. Det handlar om vad kommunen väljer att lägga sina pengar på, det vill säga vilka insatser och verksamheter man väljer att investera i. För att barn ska få jämlika uppväxtvillkor kan det vara nödvändigt att vissa insatser kostar mer, särskilt när behoven är stora.

Det är viktigt att komma ihåg att höga kostnader inte automatiskt betyder god kvalitet. Det avgörande är vilka resultat insatserna leder till, vilka prioriteringar man gör och hur barnen själva upplever stödet de får. Indexresultaten ska därför inte ses som färdiga svar, utan som ett underlag för vidare analys. Varje kommun behöver tolka sina resultat och sätta kostnaderna i relation till barns behov och rättigheter. På så sätt kan kostnadsindikatorerna bidra till en mer medveten resursfördelning och ett starkare och långsiktigt hållbart barnrättsperspektiv i budgetarbetet.

Geografiska förutsättningar för kommuner

Kommuner skiljer sig åt i geografiska och strukturella förutsättningar, vilket påverkar både hur investeringar i barns rättigheter genomförs och hur de kan mätas. Det finns tydliga skillnader i genomsnittliga indexvärden mellan olika kommuntyper, vilket delvis kan förklaras av sådana strukturella skillnader. Indikatorer som relaterar till antalet barn och unga i kommunen kan påverkas av befolkningsstorleken. I kommuner med få barn kan enskilda verksamheter få stort genomslag i indexet, vilket gör att relativt små satsningar framstår som mer omfattande.

I större kommuner kan motsatsen gälla, där även stora investeringar riskerar att ge ett lägre indexvärde eftersom de fördelas på fler invånare. Även resursutnyttjande kan påverka resultaten.

Exempelvis kan större kommuner dra nytta av stordriftsfördelar inom skolan, vilket kan leda till lägre kostnad per elev. Mindre kommuner med få elever får ofta högre kostnader per barn, vilket i indexet tolkas som en större investering i barns rättigheter.

Vissa indikatorer mäter barns tillgång till kultur- och fritidsresurser, som antalet idrottshallar per 1 000 invånare i åldern 7–20 år. Ett högt värde indikerar då en större investering. Samtidigt säger detta mått inget om barns faktiska möjligheter att ta del av verksamheten. I kommuner med stora geografiska avstånd kan tillgången i praktiken vara begränsad, trots ett högt antal anläggningar per invånare.

Detta kan ses som en svaghet i indexet. Samtidigt har syftet varit att jämföra kommunernas investeringar, inte att analysera hur resurserna används eller hur tillgängliga de är i praktiken. En sådan analys skulle kunna utgöra ett värdefullt komplement i framtida studier.

Behov av kompletterande analyser

UNICEF Sveriges arbete med att utveckla ett index som möjliggör jämförelser mellan kommuners investeringar i barns rättigheter kan ses som ett svar på flera av barnrättskommitténs rekommendationer. Särskilt tydlig är kopplingen till kraven på system för att spåra, analysera och följa upp hur resurser till barn fördelas och används, samt till behovet av relevant och tillförlitlig data om barns uppväxtvillkor. Genom att synliggöra hur ekonomiska resurser fördelas mellan olika verksamhetsområden där barn berörs kan indexet fungera som en ögonöppnare för kommuner och bidra till ökad transparens och jämförbarhet.

Addera barns egna röster

Indexet är begränsat till ett mindre antal indikatorer, vilket innebär att det endast fångar delar av kommunernas arbete för barns rättigheter. Det belyser främst de ekonomiska satsningarna och inte hur dessa investeringar faktiskt upplevs av barn i praktiken. Detta innebär att viktiga delar av barnrättskommitténs rekommendationer, särskilt de som rör barns faktiska uppväxtvillkor och ojämlikheter mellan grupper, endast fångas indirekt. Det finns därför ett behov av vidare forskning som undersöker sambandet mellan kommunernas ekonomiska satsningar och barns egna erfarenheter av dem.

Fördjupad analys av budget

För att ytterligare fördjupa förståelsen av kommunernas investeringar i barns rättigheter skulle det vara värdefullt att komplettera indexanalyser med studier av kommunernas budgetprocesser. En sådan analys skulle kunna synliggöra hur politiska prioriteringar, styrning och resursfördelning påverkar indexvärdena. Det skulle också kunna ge svar på om kommuner med höga indexvärden aktivt prioriterar barnrättsfrågor i sin budgetering, eller om resultaten i högre grad påverkas av strukturella eller demografiska faktorer.

Ta hänsyn till geografiska förutsättningar

Vidare skulle framtida studier även kunna addera data från regionen och ta större hänsyn till geografiska förutsättningar inom kommunerna, exempelvis genomsnittligt avstånd till skola, lokalisering av idrottsanläggningar och tillgänglighet till kollektivtrafik. Sådana faktorer kan ha stor betydelse för barns möjligheter att ta del av kommunala satsningar, och därmed för hur investeringar i barns rättigheter omsätts i praktiken.

Förbättra systematisk och heltäckande datainsamling

En annan viktig aspekt rör datainsamling, vilket också är ett område som barnrättskommittén särskilt lyfter. I rapporten framkom betydande bortfall, särskilt inom socialtjänstsektorn, vilket både begränsade urvalet av variabler och krävde omfattande hantering av saknade värden. Detta understryker behovet av mer systematisk och heltäckande datainsamling i linje med kommitténs rekommendationer på nationell nivå och med möjlighet att bryta ner till lokal nivå.

För framtida studier vore det därför relevant att närmare analysera förekomsten av saknade värden och orsakerna bakom dessa, exempelvis om bortfallen sker slumpmässigt eller följer ett systematiskt mönster. Det skulle också vara av intresse att undersöka om kommunernas rangordning förändras när indexet baseras på mer fullständig och högkvalitativ data. På så sätt kan indexet utvecklas till ett mer träffsäkert verktyg för uppföljning, styrning och ansvarsutkrävande i arbetet med att förverkliga barns rättigheter.

Rekommendationer

Mot bakgrund av rapportens resultat, analys samt våra referensgruppers erfarenheter lämnas följande rekommendationer på både nationell och lokal nivå för att stärka genomförandet av barns rättigheter i Sverige.

Nationella och lokala rekommendationer

Stärk kunskapen om barns rättigheter hos politiker, tjänstepersoner och barnen själva

Kunskapslyftet inför att barnkonventionen blev lag 2020 var omfattande, men kunskap behöver kontinuerligt upprätthållas och utvecklas. Politiska mandatperioder, personalomsättning och organisatoriska förändringar gör att kompetens snabbt riskerar att försvagas. Och då blir barnrättsarbetet beroende av enskilda eldsjälar snarare än hållbara strukturer.

För att säkerställa ett hållbart genomförande måste barnrättsperspektivet vara integrerat i det systematiska, kommunövergripande arbetet, exempelvis genom fortbildning och kompetensutveckling för politiker, medarbetare och chefer. Det får inte reduceras till ett tidsbegränsat projekt eller en tillfällig satsning utan behöver vara en självklar och permanent del av styrning, ledning och uppföljning.

Rekommendationer

- Säkerställ kontinuerliga kunskapshöjande insatser om barns rättigheter, för både barn och vuxna.
- Avsätt statliga, öronmärkta medel för kompetensutveckling för politiker och tjänstepersoner.
- Integrera barnrättskompetens i introduktion av nyvalda politiker och chefer.

Nationella rekommendationer

Etablera ett styrande ramverk för barnrättsperspektivet i kommunalt beslutsfattande

Kommuner beskriver återkommande en perspektivträngsel, där barnrättsperspektivet förväntas samordnas med andra tvärgående perspektiv, ofta inom ramen för social hållbarhet som jämställdhet, jämlikhet, folkhälsa

och funktionsrätt. Problemet är inte att flera perspektiv existerar. Tvärtom är de nödvändiga i ett modernt välfärdssystem. Det bygger resilienta samhällen. Utmaningen är att det saknas ett sammanhållet styrningsramverk som tydliggör hur perspektiven ska integreras i praktiken och vägas samman.

När barnrättsperspektivet inte är inbyggt i den ordinarie styrningen riskerar det att hanteras som ett separat utvecklingsprojekt snarare än som en del av kärnverksamheten. Detta står i strid med barnkonventionens artikel 4, som kräver att staten organiserar sina system så att barns rättigheter genomförs genom lagstiftning, styrning och resursfördelning.

De kommuner som lyckas bäst behandlar inte barnrättsarbetet som ett tillägg, utan som en del av det systematiska kommunövergripande arbetet med analys, målformulering, budget och uppföljning. Utan tydlig nationell styrning och uppföljning riskerar barns rättigheter att bli beroende av lokal ambitionsnivå.

Det bidrar till de geografiska skillnader i uppväxtvillkor som rapporten synliggör och försvagar samhällets långsiktiga resiliens.

Lika rättigheter kräver likvärdiga strukturella förutsättningar. Skillnader i kommuners ekonomiska förutsättningar påverkar barns uppväxtvillkor. Ett barnrättsperspektiv behöver därför genomsyra även statens resursfördelning mellan kommuner. Idag saknas en tydlig och systematisk koppling mellan barns faktiska behov och konstruktionen av det kommunala utjämningsystemet. För att minska ojämlika uppväxtvillkor krävs en starkare koppling mellan statlig analys av barns behov och kommunala åtgärder.

Rekommendationer

- Utveckla ett nationellt styrande ramverk där barnrättsperspektivet utgör grund för kommunal styrning och integreras i ordinarie mål-, budget- och uppföljningsprocesser.
- Inför statliga barnrättsliga behovsanalyser kopplade till det kommunala utjämningsystemet och stärk sambandet mellan statlig analys och kommunala åtgärder.
- Uppdra till en statlig myndighet, exempelvis Statskontoret eller Riksrevisionen, att följa upp hur barnrättsperspektivet implementeras sektorsövergripande i kommunal styrning.

Bygg ett systematiskt kunskapsunderlag om barns uppväxtvillkor

Trots att det finns mycket statistik om barn i Sverige finns det i dag inget samlat och långsiktigt system för att följa upp hur barns uppväxtvillkor lever upp till barnkonventionen. Datainsamlingen är ofta frivillig, bristfälligt samordnad och varierar mellan aktörer, vilket försvårar nationell uppföljning över tid och mellan olika grupper av barn.

FN:s barnrättskommitté har särskilt uppmärksammat bristen på uppdelade och jämförbara data som ett centralt hinder för att identifiera ojämlikhet och bedöma om barns rättigheter tillgodoses likvärdigt. Utan ett samlat kunskapsunderlag blir det svårt att styra, prioritera och systematiskt följa upp barnrättspolitikerna.

Ett nationellt system för insamling, samordning och analys av data om barns uppväxtvillkor bör därför etableras, med tydlig koppling till barnkonventionens rättigheter och kvalitetssäkrade indikatorer. I samspel med UNICEFs globala databas skulle ett sådant system stärka möjligheterna att fatta kunskapsbaserade beslut, upptäcka skillnader mellan grupper av barn och bidra till ett mer effektivt genomförande av barnets rättigheter globalt, nationellt och lokalt.

Rekommendationer

- Skapa och säkerställ nationella system för riktäckande jämförbar statistik om barns uppväxtvillkor. Involvera och gör barn och unga delaktiga genom hela processen.
- Möjliggör statlig finansiering för större kommunala undersökningar bland barn och unga.

Lokala rekommendationer

Säkerställ att politiska beslut grundas i kunskap, analys och fakta

Ett återkommande systemfel som framträder i dialoger med kommuner är diskrepansen mellan politiska beslut och befintlig kunskap om barns uppväxtvillkor. Budgetramar och politiska mål fastställs ibland innan professionell analys eller barnrättslig bedömning genomförts.

När barnrättsliga analyser görs först efter att ekonomiska ramar beslutats finns en risk att de förbises. Situationen kan jämföras med statliga myndigheters uppdrag där det som inte anges i regleringsbrev riskerar att nedprioriteras. På samma sätt får barnrätten begränsad effekt om den inte finns med redan i politiska direktiv. Beslut som inte utgår från kunskap, analys och fakta riskerar att motverka barns rättigheter, trots goda intentioner.

Nuvarande budgetmodeller bygger ofta på historiska schabloner snarare än analyser av barns uppväxtvillkor och behov. Eftersom budgeten är kommunens viktigaste styrinstrument innebär barnrättsbudgetering att ekonomiska prioriteringar analyseras utifrån barns rättigheter. Tillämpningen av barns rättigheter ska aldrig villkoras av att en kommun har sämre ekonomi. Budgeten är den plats där barnrätten blir verklig eller uteblir.

Rekommendationer

- Säkerställ att mål- och budgetramar tas fram med stöd av fakta, analys och professionell kunskap om barns uppväxtvillkor. Involvera tjänstepersoners expertis tidigt i beslutsprocesserna.
- Utveckla och säkerställ barns delaktighet och inflytande i budgetprocessen.
- Säkerställ att ekonomiska prioriteringar inte försämrar barns möjligheter att få sina rättigheter tillgodosedda, och inför kompensatoriska budgetåtgärder vid ekonomiska åtstramningar.

Gör prövning av barnets bästa till en självklar del av beslutsprocessen

Rapportens resultat visar att investeringar i barn, vilket påverkar barns uppväxtvillkor, varierar kraftigt mellan kommuner. Många kommunala beslut påverkar barn direkt eller indirekt utan att konsekvenserna analyseras. Barnkonsekvensanalyser, så kallad prövning av barnets bästa, genomförs ofta oregelbundet eller för sent i processen. När resurser fördelas lika i stället för efter behov riskerar barn med sämre förutsättningar att få svårare att få sina rättigheter tillgodosedda.

Barnets bästa måste därför flyttas från princip till systematik. Barnets bästa är inte valbart eller en formulering i efterhand. Det är ett beslutsvillkor som berör samtliga kommunala verksamheter. Likvärdighet uppnås inte genom lika insatser utan genom behovsanpassade investeringar.

Rekommendationer

- Inför rutin och metod för prövning av barnets bästa i alla politiska beslut.
- Integrera analyserna i ordinarie tjänstemannaskrivelser och budgetprocesser.
- Följ upp rutinen - prövning av barnets bästa - och beslutens faktiska konsekvenser för barn över tid.

Skapa reella och fungerande forum för barn och ungas inflytande

Barns rätt att komma till tals är en av barnkonventionens grundprinciper men många kommunala inflytandestrukturer är fortfarande projektbaserade eller symboliska. Det saknas rikstäckande statistik om forum för barns inflytande. Och när barns perspektiv inte finns med riskerar beslutsfattare att missa viktiga insikter och erfarenheter av exempelvis skolmiljö, fritid och trygghet. Inflytande blir verkligt först när barn kan se att deras deltagande leder till förändring.

Reella och långsiktiga former för inflytande bidrar inte bara till att stärka barns rättigheter, utan också till bättre och mer träffsäkra beslut. När barn och unga ges möjlighet att kontinuerligt dela sina erfarenheter ökar kvaliteten i beslutsunderlag, samtidigt som legitimiteten för politiska beslut stärks. Det skapar även tillit till samhället och kan på sikt bidra till ökad delaktighet, ansvarstagande och aktiva medborgare.

Rekommendationer

- Inrätta permanenta forum för barn och ungas inflytande.
- Säkerställ att deltagandet når de barn som faktiskt berörs av besluten.
- Säkerställ återkoppling till barnen om hur deras synpunkter påverkat besluten.

6

Hur kan din kommun använda UNICEF Sveriges rapport?

Den här rapporten är tänkt att underlätta och vara ett praktiskt verktyg för kommuner att följa upp och förbättra barns uppväxtvillkor. Den ger en ögonblicksbild av hur kommuner investerar i barn i kommunen och kan användas som underlag för analys, prioriteringar och beslut. Regelbunden uppföljning är avgörande och det är viktigt att mäta sådant som är relevant, påverkansbart och möjligt att analysera ur ett barnrättsperspektiv.

Rapporten ger varje kommun ett sammanvägt värde, vilket gör det möjligt att jämföra resultat mellan framför allt kommuntyper. En hög placering i rankingen innebär dock inte automatiskt att kommunen uppfyller barnkonventionens krav på likvärdiga uppväxtvillkor för alla barn. Resultatet ska snarare ses som en indikation på hur situationen ser ut i kommunen och det bör därför alltid följas av fördjupade analyser som synliggör vad siffrorna faktiskt betyder i den lokala kontexten.

Olika metoder och verktyg

I arbetet med att omsätta kunskap till beslut är olika metoder och verktyg centrala. En viktig metod är att göra *prövning av barnets bästa*. Det innebär att kommunen på ett strukturerat och systematiskt sätt samlar in fakta och beslutsunderlag samt analyserar hur olika beslut påverkar barn och vilka konsekvenser de kan få. Lika viktigt är barns delaktighet. Barn ska ges möjlighet att uttrycka sina åsikter och påverka frågor som rör dem, exempelvis genom dialoger, enkäter, råd eller andra former av deltagande.

Ett område där barnets bästa särskilt behöver beaktas är i budgetprocessen. Enligt barnkonventionen ska barnets bästa vägas in i alla beslut som rör barn, och det gäller inte minst ekonomiska beslut. Det innebär att kommunen behöver analysera hur budgetprioriteringar påverkar barn och unga, beskriva hur barnets bästa har bedömts och redovisa vilken vikt det har fått i beslutet. För att detta ska fungera i praktiken behöver barnrättsperspektivet integreras i kommunens styrdokument

och budgetprocesser. Kunskap om barns uppväxtvillkor ska alltid ingå i beslutsunderlagen, och större budgetbeslut ska innehålla en tydlig analys av konsekvenserna för barn. Arbetet behöver dessutom följas upp regelbundet, så att kommunen kan se hur besluten påverkar barn över tid och vid behov justera sina prioriteringar.

Öppna upp för vidare analys

Ett första steg är att utgå från kommunens resultat och ställa frågor som hjälper till att förstå situationen bakom statistiken. Hur skiljer sig resultaten mellan olika stadsdelar, orter eller skolor? Vilka barn bor i kommunen och hur ser deras uppväxtvillkor ut? Hur rör sig barn i kommunen och vilka miljöer använder de? Vilka idéer och erfarenheter lyfter barnen själva fram? Genom att fördjupa analysen blir det lättare att rikta insatser dit behoven är som störst.

Fyra perspektiv att ha med i analysen

Arbetet kan med fördel struktureras utifrån fyra perspektiv: *ekonomi, juridik, kunskap och upplevelser*. Det ekonomiska perspektivet handlar om hur resurser fördelas och vilka faktiska kostnader som finns för verksamheter som berör barn. Det juridiska perspektivet rör lagar, riktlinjer och styrdokument, och om dessa är i linje med barnkonventionen. Kunskap handlar om vilken information kommunen har om barns uppväxtvillkor och vilka kunskapsluckor som finns. Upplevelser fokuserar på barns delaktighet och hur de själva upplever de verksamheter och miljöer de möter.

Arbetet kan struktureras utifrån fyra perspektiv:

EKONOMI

Faktiska kostnader och resursfördelning.

Hur mycket resurser går till verksamheter som berör barn?
Hur fördelas resurser mellan olika grupper av barn?
Speglar resursfördelningen barnens behov?

JURIDIK

Lagar, riktlinjer och styrdokument.

Vad säger lagar och förordningar om
barns rättigheter inom området?
Följer våra styrdokument barnkonventionen?
Behöver något förändras eller förtydligas?

KUNSKAP

Tillgång till data och kompetens.

Vilken kunskap har vi om barnkonventionen och uppväxtvillkor?
Vilka grupper saknar vi information om?
Behöver vi fler undersökningar eller analyser?

UPPLEVELSER

Barns delaktighet och erfarenheter.

Vad tycker barn om verksamheterna som de använder?
Vilka barn deltar och vilka saknas?

[Datainsamling över tid](#)

För att kunna följa utvecklingen över tid behövs regelbunden datainsamling. Det gör det möjligt att se förändringar och bedöma effekter av olika insatser och investeringar. Kommuner kan använda egna undersökningar, till exempel LUPP – Lokal uppföljning av ungdomspolitiken – som ger kunskap om ungas fritid, skola, familj, hälsa, trygghet, demokrati, arbete och framtid. En annat exempel på en återkommande enkät är Liv och hälsa ung, som genomförs regionalt i samverkan mellan flera aktörer. Därutöver finns nationella datakällor som Statistiska centralbyrån, Kolada, Folkhälsomyndigheten med flera.

Slutord

UNICEF Sveriges rapport kan fungera som ett stöd för kommuner i arbetet med att stärka barns rättigheter och förbättra deras uppväxtvillkor. Resultaten ger en övergripande bild av kommunens investeringar i barn, men bör framför allt ses som ett underlag för vidare analys. För att få verklig betydelse behöver resultaten kompletteras med lokala analyser, barns egna perspektiv och regelbunden uppföljning över tid.

Rapporten visar att barns uppväxtvillkor bör betraktas som en central samhällsfråga. Att erkänna barns uppväxtvillkor som ett riksintresse och det viktigaste kapitalet innebär att barns rättigheter och långsiktiga behov vägs in i beslut inom flera politikområden. På så sätt kan rapporten bidra till mer kunskapsbaserade prioriteringar och ett långsiktigt arbete för att stärka barns rättigheter och uppväxtvillkor.

Appendix för samlingsindex

Ranking	Kommun	Samlingsindex (värde)	Invånare totalt, antal 2024 31/12	Kommuntyp	Län
1	Dorotea	96.08	2294	Landsbygdskommun	Västerbottens län
2	Timrå	76.92	17521	Pendlingskommun nära större stad	Västernorrlands län
3	Haparanda	76.04	9151	Landsbygdskommun	Norrbottnens län
4	Arjeplog	71.68	2599	Landsbygdskommun med besöksnäring	Norrbottnens län
5	Emmaboda	71.51	9006	Pendlingskommun nära mindre tätort	Kalmar län
6	Älvdalen	70.85	6882	Landsbygdskommun med besöksnäring	Dalarnas län
7	Norsjö	67.42	3968	Landsbygdskommun	Västerbottens län
8	Vadstena	66.74	7490	Pendlingskommun nära mindre tätort	Östergötlands län
9	Borgholm	66.55	10666	Landsbygdskommun med besöksnäring	Kalmar län
10	Oskarshamn	66.13	26923	Mindre stad/tätort	Kalmar län
11	Grästorp	65.97	5555	Pendlingskommun nära större stad	Västra Götaland län
12	Skinnskatteberg	65.85	4256	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västmanlands län
13	Jokkmokk	65.42	4701	Landsbygdskommun med besöksnäring	Norrbottnens län
14	Skellefteå	65.26	78150	Mindre stad/tätort	Västerbottens län
15	Älvsbyn	64.67	7774	Lågpendlingskommun nära större stad	Norrbottnens län
16	Ystad	63.32	32106	Mindre stad/tätort	Skåne län
17	Umeå	63.06	134249	Större stad	Västerbottens län
18	Borås	62.17	114872	Större stad	Västra Götaland län
19	Lidköping	62.02	40425	Mindre stad/tätort	Västra Götaland län
20	Piteå	61.79	42447	Mindre stad/tätort	Norrbottnens län
21	Sorsele	61.38	2357	Landsbygdskommun med besöksnäring	Västerbottens län
22	Hörby	61.08	15562	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
23	Nybro	60.79	19951	Lågpendlingskommun nära större stad	Kalmar län
24	Säter	60.63	11223	Pendlingskommun nära större stad	Dalarnas län
25	Änge	60.55	9044	Landsbygdskommun	Västernorrlands län
26	Båstad	60.17	16026	Landsbygdskommun med besöksnäring	Skåne län
27	Tranemo	60.08	11839	Lågpendlingskommun nära större stad	Västra Götaland län
28	Åsele	59.53	2694	Landsbygdskommun	Västerbottens län
29	Svedala	59.46	23581	Pendlingskommun nära storstad	Skåne län
30	Luleå	59.26	79645	Större stad	Norrbottnens län
31	Storuman	59.19	5577	Landsbygdskommun med besöksnäring	Västerbottens län
32	Degerfors	59.16	9278	Pendlingskommun nära mindre tätort	Örebro län
33	Överkalix	58.43	3201	Landsbygdskommun	Norrbottnens län
34	Munkfors	58.25	3625	Lågpendlingskommun nära större stad	Värmlands län
35	Tjörn	58.23	16092	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
36	Torsby	58.18	11321	Landsbygdskommun	Värmlands län
37	Forshaga	58.14	11520	Pendlingskommun nära större stad	Värmlands län
38	Vindeln	58.01	5417	Lågpendlingskommun nära större stad	Västerbottens län
39	Värnamo	57.92	34542	Mindre stad/tätort	Jönköpings län
40	Trosa	57.79	14927	Pendlingskommun nära större stad	Södermanlands län
41	Varberg	57.79	69070	Mindre stad/tätort	Hallands län
42	Vellinge	57.64	37816	Pendlingskommun nära storstad	Skåne län
43	Simrishamn	57.62	18890	Landsbygdskommun med besöksnäring	Skåne län
44	Habo	57.51	13456	Pendlingskommun nära större stad	Jönköpings län
45	Säffle	57.40	14899	Landsbygdskommun	Värmlands län
46	Bengtsfors	57.38	9076	Landsbygdskommun	Västra Götaland län
47	Hammarö	57.38	16992	Pendlingskommun nära större stad	Värmlands län
48	Lund	57.14	131590	Större stad	Skåne län
49	Hällefors	57.11	6321	Landsbygdskommun	Örebro län
50	Kalix	57.07	15391	Landsbygdskommun	Norrbottnens län

Ranking	Kommun	Samlingsindex (värde)	Invånare totalt, antal 2024 31/12	Kommuntyp	Län
51	Sävsjö	57.06	11563	Pendlingskommun nära mindre tätort	Jönköpings län
52	Lessebo	56.68	8289	Pendlingskommun nära större stad	Kronobergs län
53	Kalmar	56.59	72704	Större stad	Kalmar län
54	Mölnidal	56.59	71420	Pendlingskommun nära storstad	Västra Götaland län
55	Berg	56.55	7108	Lågpendlingskommun nära större stad	Jämtlands län
56	Hultsfred	56.49	13673	Pendlingskommun nära mindre tätort	Kalmar län
57	Bjurholm	56.41	2359	Pendlingskommun nära större stad	Västerbottens län
58	Mora	56.19	20540	Landsbygdskommun med besöksnäring	Dalarnas län
59	Ljusdal	56.11	18445	Landsbygdskommun	Gävleborgs län
60	Härnösand	56.05	24515	Mindre stad/tätort	Västernorrlands län
61	Leksand	56.02	16137	Landsbygdskommun med besöksnäring	Dalarnas län
62	Sandviken	56.01	38360	Lågpendlingskommun nära större stad	Gävleborgs län
63	Hudiksvall	55.93	37528	Mindre stad/tätort	Gävleborgs län
64	Karlshamn	55.90	31751	Mindre stad/tätort	Blekinge län
65	Mörbylånga	55.85	16224	Pendlingskommun nära större stad	Kalmar län
66	Uppvidinge	55.80	9061	Lågpendlingskommun nära större stad	Kronobergs län
67	Trollhättan	55.80	59003	Större stad	Västra Götaland län
68	Askersund	55.35	11477	Lågpendlingskommun nära större stad	Örebro län
69	Sotenäs	55.26	9104	Landsbygdskommun med besöksnäring	Västra Götaland län
70	Nora	55.20	10639	Pendlingskommun nära större stad	Örebro län
71	Grums	55.19	9004	Pendlingskommun nära större stad	Värmlands län
72	Arvika	55.12	25547	Landsbygdskommun	Värmlands län
73	Kinda	54.81	9957	Pendlingskommun nära större stad	Östergötlands län
74	Åmål	54.69	11906	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
75	Gävle	54.68	103838	Större stad	Gävleborgs län
76	Hallsberg	54.66	16120	Pendlingskommun nära större stad	Örebro län
77	Färgelanda	54.59	6376	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
78	Vaggeryd	54.48	14825	Pendlingskommun nära större stad	Jönköpings län
79	Årjäng	54.39	9825	Landsbygdskommun med besöksnäring	Värmlands län
80	Lindesberg	54.39	23141	Lågpendlingskommun nära större stad	Örebro län
81	Sundsvall	54.24	99048	Större stad	Västernorrlands län
82	Ljungby	54.16	28280	Mindre stad/tätort	Kronobergs län
83	Östersund	54.08	64979	Större stad	Jämtlands län
84	Arvidsjaur	54.04	6089	Landsbygdskommun	Norrbottnens län
85	Växjö	53.98	98334	Större stad	Kronobergs län
86	Karlsborg	53.97	7023	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
87	Höganäs	53.84	28430	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
88	Karlstad	53.83	98084	Större stad	Värmlands län
89	Gnosjö	53.83	9131	Pendlingskommun nära mindre tätort	Jönköpings län
90	Kungsbacka	53.79	85792	Pendlingskommun nära storstad	Hallands län
91	Knivsta	53.74	21193	Pendlingskommun nära större stad	Uppsala län
92	Ronneby	53.62	28741	Pendlingskommun nära mindre tätort	Blekinge län
93	Arboga	53.61	13980	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västmanlands län
94	Gotland	53.61	60971	Mindre stad/tätort	Gotlands län
95	Skara	53.56	18707	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
96	Malmö	53.29	365644	Storstäder	Skåne län
97	Orust	53.29	15352	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
98	Vingåker	53.21	8750	Pendlingskommun nära mindre tätort	Södermanlands län
99	Kristianstad	53.20	86379	Större stad	Skåne län
100	Sölvesborg	53.11	17430	Pendlingskommun nära större stad	Blekinge län
101	Ängelholm	53.05	45110	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
102	Falkenberg	52.86	47337	Mindre stad/tätort	Hallands län
103	Oxelösund	52.84	12031	Pendlingskommun nära mindre tätort	Södermanlands län
104	Töreboda	52.84	9043	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
105	Norrköping	52.79	144980	Större stad	Östergötlands län
106	Gislaved	52.77	28936	Landsbygdskommun	Jönköpings län
107	Bräcke	52.66	6035	Lågpendlingskommun nära större stad	Jämtlands län
108	Essunga	52.53	5560	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
109	Lycksele	52.52	12118	Landsbygdskommun	Västerbottens län
110	Ovanåker	52.42	11341	Landsbygdskommun	Gävleborgs län
111	Ödeshög	52.41	5237	Pendlingskommun nära mindre tätort	Östergötlands län
112	Härryda	52.18	40003	Pendlingskommun nära storstad	Västra Götaland län

Ranking	Kommun	Samlingsindex (värde)	Invånare totalt, antal 2024 31/12	Kommuntyp	Län
113	Boden	52.06	28049	Lågpendlingskommun nära större stad	Norrbottnens län
114	Åstorp	52.02	16449	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
115	Mönsterås	51.94	13069	Pendlingskommun nära mindre tätort	Kalmar län
116	Nyköping	51.92	58344	Mindre stad/tätort	Södermanlands län
117	Mellerud	51.84	9052	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
118	Sjöbo	51.79	19337	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
119	Trelleborg	51.73	47269	Pendlingskommun nära storstad	Skåne län
120	Tranås	51.61	18604	Landsbygdskommun	Jönköpings län
121	Karlskoga	51.42	30180	Mindre stad/tätort	Örebro län
122	Örebro	51.41	160140	Större stad	Örebro län
123	Heby	51.38	14345	Pendlingskommun nära större stad	Uppsala län
124	Fagersta	51.37	13072	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västmanlands län
125	Laxå	51.32	5423	Lågpendlingskommun nära större stad	Örebro län
126	Jönköping	51.27	147654	Större stad	Jönköpings län
127	Göteborg	51.19	608993	Storstäder	Västra Götaland län
128	Ljusnarsberg	51.19	4369	Pendlingskommun nära mindre tätort	Örebro län
129	Vännäs	51.09	9132	Pendlingskommun nära större stad	Västerbottens län
130	Nordmaling	51.01	6942	Pendlingskommun nära större stad	Västerbottens län
131	Ockelbo	50.95	5715	Pendlingskommun nära större stad	Gävleborgs län
132	Flen	50.94	15362	Pendlingskommun nära mindre tätort	Södermanlands län
133	Tingsryd	50.87	11966	Lågpendlingskommun nära större stad	Kronobergs län
134	Kristinehamn	50.84	23756	Lågpendlingskommun nära större stad	Värmlands län
135	Eskilstuna	50.69	107203	Större stad	Södermanlands län
136	Valdemarsvik	50.58	7525	Pendlingskommun nära större stad	Östergötlands län
137	Älmhult	50.52	17653	Pendlingskommun nära mindre tätort	Kronobergs län
138	Vara	50.50	16088	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
139	Härjedalen	50.47	10175	Landsbygdskommun med besöksnäring	Jämtlands län
140	Eksjö	50.44	17792	Pendlingskommun nära mindre tätort	Jönköpings län
141	Kungsör	50.32	8694	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västmanlands län
142	Krokom	50.06	15680	Pendlingskommun nära större stad	Jämtlands län
143	Hallstahammar	49.99	16653	Pendlingskommun nära större stad	Västmanlands län
144	Kiruna	49.87	22426	Mindre stad/tätort	Norrbottnens län
145	Ydre	49.86	3626	Pendlingskommun nära mindre tätort	Östergötlands län
146	Lomma	49.86	24715	Pendlingskommun nära storstad	Skåne län
147	Bromölla	49.70	12470	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
148	Halmstad	49.70	106084	Större stad	Hallands län
149	Olofström	49.66	13000	Pendlingskommun nära mindre tätort	Blekinge län
150	Örnsköldsvik	49.52	55443	Mindre stad/tätort	Västernorrlands län
151	Mariestad	49.17	24583	Mindre stad/tätort	Västra Götaland län
152	Rättvik	49.14	10998	Landsbygdskommun med besöksnäring	Dalarnas län
153	Gällivare	49.09	17233	Landsbygdskommun med besöksnäring	Norrbottnens län
154	Sollefteå	49.06	18396	Landsbygdskommun	Västernorrlands län
155	Kil	48.99	12061	Pendlingskommun nära större stad	Värmlands län
156	Bollnäs	48.97	26243	Landsbygdskommun	Gävleborgs län
157	Landskrona	48.93	47309	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
158	Aneby	48.86	6797	Pendlingskommun nära större stad	Jönköpings län
159	Tomelilla	48.52	13639	Pendlingskommun nära mindre tätort	Skåne län
160	Filipstad	48.47	9776	Landsbygdskommun	Värmlands län
161	Vansbro	48.46	6752	Landsbygdskommun	Dalarnas län
162	Tyresö	48.32	49179	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
163	Vilhelmina	48.21	6229	Landsbygdskommun	Västerbottens län
164	Linköping	48.20	168035	Större stad	Östergötlands län
165	Partille	48.18	41060	Pendlingskommun nära storstad	Västra Götaland län
166	Uddevalla	48.18	57010	Lågpendlingskommun nära större stad	Västra Götaland län
167	Pajala	48.12	5857	Landsbygdskommun	Norrbottnens län
168	Torsås	48.05	6984	Pendlingskommun nära större stad	Kalmar län
169	Karlskrona	47.96	66301	Mindre stad/tätort	Blekinge län
170	Stenungsund	47.93	27851	Pendlingskommun nära storstad	Västra Götaland län
171	Danderyd	47.86	32425	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
172	Osby	47.82	12947	Pendlingskommun nära mindre tätort	Skåne län
173	Nässjö	47.76	31587	Lågpendlingskommun nära större stad	Jönköpings län
174	Skurup	47.71	17099	Pendlingskommun nära storstad	Skåne län

Ranking	Kommun	Samlingsindex (värde)	Invånare totalt, antal 2024 31/12	Kommuntyp	Län
175	Orsa	47.70	6851	Landsbygdskommun med besöksnäring	Dalarnas län
176	Mjölby	47.62	28695	Pendlingskommun nära större stad	Östergötlands län
177	Helsingborg	47.62	152091	Större stad	Skåne län
178	Hofors	47.58	9281	Pendlingskommun nära mindre tätort	Gävleborgs län
179	Kungälv	47.47	50313	Pendlingskommun nära storstad	Västra Götaland län
180	Hedemora	47.41	15281	Pendlingskommun nära mindre tätort	Dalarnas län
181	Perstorp	47.29	7235	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
182	Köping	47.24	25729	Lågpendlingskommun nära större stad	Västmanlands län
183	Dals-Ed	47.24	4606	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
184	Vårgårda	46.91	12474	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
185	Tibro	46.82	11338	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
186	Älvkarleby	46.65	9552	Pendlingskommun nära större stad	Uppsala län
187	Herrljunga	46.56	9497	Pendlingskommun nära större stad	Västra Götaland län
188	Örkelljunga	46.37	10277	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
189	Hagfors	46.32	11418	Landsbygdskommun	Värmlands län
190	Smedjebacken	46.17	10823	Pendlingskommun nära mindre tätort	Dalarnas län
191	Mullsjö	46.07	7594	Pendlingskommun nära större stad	Jönköpings län
192	Nacka	46.06	112112	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
193	Hässleholm	46.06	52114	Lågpendlingskommun nära större stad	Skåne län
194	Surahammar	45.95	9845	Pendlingskommun nära större stad	Västmanlands län
195	Robertsfors	45.82	6690	Pendlingskommun nära större stad	Västerbottens län
196	Eda	45.80	8412	Landsbygdskommun med besöksnäring	Värmlands län
197	Strängnäs	45.79	39313	Pendlingskommun nära större stad	Södermanlands län
198	Markaryd	45.57	9938	Pendlingskommun nära mindre tätort	Kronobergs län
199	Kävlinge	45.54	32477	Pendlingskommun nära storstad	Skåne län
200	Falun	45.40	59945	Mindre stad/tätort	Dalarnas län
201	Enköping	45.19	48591	Pendlingskommun nära större stad	Uppsala län
202	Sala	45.15	22843	Pendlingskommun nära större stad	Västmanlands län
203	Malung-Sälen	45.14	10254	Landsbygdskommun med besöksnäring	Dalarnas län
204	Västervik	45.05	36447	Mindre stad/tätort	Kalmar län
205	Skövde	44.51	57995	Mindre stad/tätort	Västra Götaland län
206	Motala	44.45	43505	Lågpendlingskommun nära större stad	Östergötlands län
207	Åtvidaberg	44.45	11467	Pendlingskommun nära större stad	Östergötlands län
208	Östhammar	44.44	22138	Lågpendlingskommun nära större stad	Uppsala län
209	Stockholm	44.44	995574	Storstäder	Stockholms län
210	Vimmerby	44.41	15384	Landsbygdskommun	Kalmar län
211	Västerås	44.40	160634	Större stad	Västmanlands län
212	Höör	44.34	17518	Pendlingskommun nära mindre tätort	Skåne län
213	Hylte	44.32	10196	Lågpendlingskommun nära större stad	Hallands län
214	Vetlanda	44.32	27528	Landsbygdskommun	Jönköpings län
215	Norrtälje	44.30	66585	Mindre stad/tätort	Stockholms län
216	Vaxholm	44.19	11822	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
217	Kumla	44.02	22681	Pendlingskommun nära större stad	Örebro län
218	Söderköping	43.88	14789	Pendlingskommun nära större stad	Östergötlands län
219	Klippan	43.66	17714	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
220	Munkedal	43.66	10354	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
221	Lysekil	43.62	13907	Landsbygdskommun	Västra Götaland län
222	Gnesta	43.52	11458	Pendlingskommun nära större stad	Södermanlands län
223	Katrineholm	43.43	34154	Mindre stad/tätort	Södermanlands län
224	Tidaholm	43.40	12805	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
225	Huddinge	43.17	114304	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
226	Botkyrka	43.11	95905	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
227	Uppsala	43.02	248016	Större stad	Uppsala län
228	Tanum	42.91	12773	Landsbygdskommun med besöksnäring	Västra Götaland län
229	Eslöv	42.84	34922	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
230	Laholm	42.63	26595	Pendlingskommun nära större stad	Hallands län
231	Alingsås	42.52	42722	Pendlingskommun nära storstad	Västra Götaland län
232	Öckerö	42.40	12771	Pendlingskommun nära storstad	Västra Götaland län
233	Ekerö	42.40	28910	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
234	Vänersborg	42.37	40041	Pendlingskommun nära större stad	Västra Götaland län
235	Ulricehamn	41.59	24985	Lågpendlingskommun nära större stad	Västra Götaland län
236	Gagnef	41.50	10384	Pendlingskommun nära större stad	Dalarnas län

Ranking	Kommun	Samlingsindex (värde)	Invånare totalt, antal 2024 31/12	Kommuntyp	Län
237	Avesta	41.49	22417	Mindre stad/tätort	Dalarnas län
238	Södertälje	41.47	102911	Större stad	Stockholms län
239	Boxholm	41.13	5517	Pendlingskommun nära mindre tätort	Östergötlands län
240	Vallentuna	40.91	35119	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
241	Åre	40.85	12693	Landsbygdskommun med besöksnäring	Jämtlands län
242	Söderhamn	40.81	24545	Landsbygdskommun	Gävleborgs län
243	Högsby	40.75	5321	Pendlingskommun nära mindre tätort	Kalmar län
244	Falköping	40.63	32806	Mindre stad/tätort	Västra Götaland län
245	Svenljunga	40.42	10747	Pendlingskommun nära större stad	Västra Götaland län
246	Sollentuna	40.32	77624	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
247	Täby	40.29	77744	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
248	Nordanstig	40.27	9262	Pendlingskommun nära mindre tätort	Gävleborgs län
249	Ludvika	40.15	26634	Mindre stad/tätort	Dalarnas län
250	Norberg	40.00	5452	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västmanlands län
251	Götene	40.00	13286	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
252	Hjo	39.98	9350	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
253	Nykvarn	39.76	12342	Pendlingskommun nära större stad	Stockholms län
254	Storfors	39.75	3788	Pendlingskommun nära mindre tätort	Värmlands län
255	Lerum	39.69	43570	Pendlingskommun nära storstad	Västra Götaland län
256	Staffanstorps	39.58	27303	Pendlingskommun nära storstad	Skåne län
257	Östra Göinge	39.36	13978	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
258	Strömstad	39.11	13482	Landsbygdskommun med besöksnäring	Västra Götaland län
259	Lidingö	38.80	48377	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
260	Bjuv	38.61	15985	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
261	Håbo	38.36	22973	Pendlingskommun nära storstad	Uppsala län
262	Strömsund	38.08	11023	Landsbygdskommun	Jämtlands län
263	Finspång	37.67	21623	Lågpendlingskommun nära större stad	Östergötlands län
264	Salem	37.62	17507	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
265	Sundbyberg	37.45	56274	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
266	Svalöv	37.18	14543	Pendlingskommun nära större stad	Skåne län
267	Bollebygd	37.16	9802	Pendlingskommun nära storstad	Västra Götaland län
268	Ragunda	36.70	5146	Landsbygdskommun	Jämtlands län
269	Gullspång	36.43	5031	Pendlingskommun nära mindre tätort	Västra Götaland län
270	Alvesta	36.05	19830	Pendlingskommun nära större stad	Kronobergs län
271	Sigtuna	35.77	52767	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
272	Borlänge	35.72	51425	Större stad	Dalarnas län
273	Solna	35.70	85789	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
274	Nynäshamn	35.67	30579	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
275	Värmdö	35.51	46635	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
276	Upplands-Bro	35.51	32868	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
277	Kramfors	35.20	17491	Landsbygdskommun	Västernorrlands län
278	Järfälla	33.92	88950	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
279	Sunne	32.81	13356	Landsbygdskommun	Värmlands län
280	Lekeberg	32.59	8606	Pendlingskommun nära större stad	Örebro län
281	Upplands väsby	32.40	50323	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
282	Österåker	32.07	49787	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län
283	Lilla Edet	28.37	14442	Pendlingskommun nära storstad	Västra Götaland län
284	Haninge	26.59	100895	Pendlingskommun nära storstad	Stockholms län

Appendix för Samlingsindex och sektorindex

Förskola, skola, socialtjänst, fritid och kultur.

Ranking	Kommun	Samlingsindex	Index Förskola	Index Fritid	Index Grundskola	Index Kultur	Index Socialtjänst
1	Dorotea	96.08	2,75	3,69	3,21	4,47	3,76
2	Timrå	76.92	3,22	2,94	2,85	2,99	3,64
3	Haparanda	76.04	3,33	3,34	2,84	3,02	3,01
4	Arjeplog	71.68	2,36	2,86	2,74	4,96	2,12
5	Emmaboda	71.51	2,81	2,54	3,30	3,50	2,86
6	Älvdalen	70.85	3,11	2,49	3,12	3,48	2,73
7	Norsjö	67.42	2,54	2,74	2,67	3,84	2,74
8	Vadstena	66.74	3,41	2,78	3,02	2,90	2,34
9	Borgholm	66.55	3,02	2,18	2,74	3,45	3,04
10	Oskarshamn	66.13	2,64	3,02	2,92	2,82	2,98
11	Grästorp	65.97	2,59	3,28	3,19	2,90	2,41
12	Skinnskatteberg	65.85	2,74	2,64	2,85	3,35	2,76
13	Jokkmokk	65.42	2,37	2,05	3,25	3,75	2,88
14	Skellefteå	65.26	2,23	3,11	2,62	3,19	3,12
15	Älvsbyn	64.67	2,75	3,71	2,62	2,19	2,94
16	Ystad	63.32	2,69	3,34	2,39	3,04	2,59
17	Umeå	63.06	2,45	3,11	2,71	3,13	2,63
18	Borås	62.17	2,64	2,85	2,34	3,17	2,92
19	Lidköping	62.02	2,81	2,64	2,84	2,47	3,15
20	Piteå	61.79	2,74	2,67	2,94	2,86	2,67
21	Sorsele	61.38	2,92	2,27	2,97	3,10	2,57
22	Hörby	61.08	2,96	2,91	2,50	2,90	2,52
23	Nybro	60.79	2,98	2,83	2,76	2,40	2,80
24	Säter	60.63	2,36	2,24	2,51	4,45	2,19
25	Änge	60.55	2,73	2,61	2,84	2,93	2,62
26	Båstad	60.17	2,87	2,47	2,89	2,49	2,96
27	Tranemo	60.08	2,36	2,71	2,89	2,46	3,27
28	Åsele	59.53	1,29	2,73	2,46	3,37	3,76
29	Svedala	59.46	3,29	2,76	2,17	2,68	2,70
30	Luleå	59.26	2,56	3,30	2,89	2,85	1,97
31	Storuman	59.19	3,61	2,44	2,95	2,28	2,30
32	Degerfors	59.16	3,54	2,48	3,29	2,16	2,10
33	Överkalix	58.43	3,03	2,80	2,69	2,56	2,40
34	Munkfors	58.25	2,58	3,22	2,28	2,06	3,33
35	Tjörn	58.23	2,16	2,45	2,69	3,13	3,04
36	Torsby	58.18	2,89	2,80	2,53	2,61	2,62
37	Forshaga	58.14	2,99	3,93	2,58	2,05	1,91
38	Vindeln	58.01	2,81	2,69	2,66	3,01	2,27
39	Värnamo	57.92	2,72	2,82	2,43	2,62	2,83
40	Trosa	57.79	2,63	2,79	2,49	2,73	2,77
41	Varberg	57.79	2,71	2,82	2,46	2,37	3,04
42	Vellinge	57.64	2,66	3,13	2,57	2,43	2,61
43	Simrishamn	57.62	2,83	3,12	2,66	3,08	1,69
44	Habo	57.51	2,67	2,54	2,80	2,56	2,81
45	Säffle	57.40	2,70	2,75	2,96	2,57	2,38
46	Bengtstors	57.38	2,95	2,17	2,89	2,73	2,62
47	Hammarö	57.38	3,25	3,27	2,59	1,89	2,36
48	Lund	57.14	2,96	2,64	2,63	2,73	2,37
49	Hällefors	57.11	2,79	2,76	2,77	2,61	2,41
50	Kalix	57.07	2,28	3,36	2,80	2,43	2,45

Ranking	Kommun	Samlingsindex	Index Förskola	Index Fritid	Index Grundskola	Index Kultur	Index Socialtjänst
51	Sävsjö	57.06	2,56	3,00	2,51	2,29	2,97
52	Lessebo	56.68	2,84	2,14	2,61	2,43	3,26
53	Kalmar	56.59	2,53	2,95	2,64	2,42	2,74
54	Mölnadal	56.59	2,17	2,79	2,60	2,50	3,22
55	Berg	56.55	2,32	2,10	2,66	3,36	2,83
56	Hultsfred	56.49	2,85	2,73	2,26	2,48	2,94
57	Bjurholm	56.41	2,59	2,56	2,44	3,40	2,26
58	Mora	56.19	2,94	2,70	2,60	2,16	2,83
59	Ljusdal	56.11	2,98	2,15	2,66	2,74	2,69
60	Härnösand	56.05	2,69	2,50	2,63	2,90	2,48
61	Leksand	56.02	2,54	2,73	1,93	2,88	3,12
62	Sandviken	56.01	2,20	3,02	2,67	2,71	2,61
63	Hudiksvall	55.93	2,39	2,45	2,32	3,36	2,68
64	Karlshamn	55.90	2,86	2,71	2,73	2,39	2,51
65	Mörbylånga	55.85	2,76	2,46	2,88	2,75	2,33
66	Uppvidinge	55.80	2,62	2,76	2,37	2,99	2,44
67	Trollhättan	55.80	2,38	2,80	2,48	2,88	2,63
68	Askersund	55.35	2,65	2,06	2,87	3,30	2,25
69	Sotenäs	55.26	2,96	2,76	2,88	2,59	1,93
70	Nora	55.20	2,47	2,02	2,67	3,16	2,78
71	Grums	55.19	2,72	2,23	2,48	2,49	3,18
72	Arvika	55.12	3,08	2,18	2,61	2,37	2,86
73	Kinda	54.81	2,37	2,57	2,63	3,09	2,40
74	Åmål	54.69	2,66	2,64	2,73	2,71	2,31
75	Gävle	54.68	2,13	2,76	2,55	3,10	2,50
76	Hallsberg	54.66	2,72	2,98	2,51	2,00	2,83
77	Färgelanda	54.59	3,05	2,75	3,33	2,12	1,79
78	Vaggeryd	54.48	2,60	2,28	2,76	2,54	2,84
79	Årjäng	54.39	2,79	2,26	2,98	2,87	2,12
80	Lindesberg	54.39	2,43	2,99	2,45	2,95	2,20
81	Sundsvall	54.24	2,40	3,07	2,48	2,69	2,35
82	Ljungby	54.16	2,72	2,72	2,59	2,35	2,61
83	Östersund	54.08	2,53	2,91	2,27	2,41	2,85
84	Arvidsjaur	54.04	2,53	3,46	2,23	2,46	2,29
85	Växjö	53.98	2,48	2,52	2,69	2,51	2,77
86	Karlsborg	53.97	2,72	2,70	2,79	2,49	2,26
87	Höganäs	53.84	2,58	3,06	2,32	2,54	2,44
88	Karlstad	53.83	2,78	2,95	2,45	2,21	2,55
89	Gnosjö	53.83	2,89	2,57	2,59	2,54	2,36
90	Kungsbacka	53.79	2,93	2,74	2,36	2,25	2,66
91	Knivsta	53.74	2,88	2,73	2,32	1,85	3,15
92	Ronneby	53.62	2,65	2,17	2,92	2,29	2,88
93	Arboga	53.61	3,21	2,55	2,11	2,54	2,52
94	Gotland	53.61	2,79	2,17	2,44	3,03	2,49
95	Skara	53.56	2,37	2,96	2,31	2,80	2,48
96	Malmö	53.29	2,00	2,34	2,38	3,06	3,10
97	Orust	53.29	2,64	1,85	2,84	3,29	2,26
98	Vingåker	53.21	2,80	1,94	2,60	2,68	2,85
99	Kristianstad	53.20	2,76	2,72	2,71	2,16	2,53
100	Sölvesborg	53.11	1,98	2,87	3,08	2,13	2,80
101	Ängelholm	53.05	2,86	2,98	2,40	2,56	2,05
102	Falkenberg	52.86	3,11	2,79	2,34	2,25	2,35
103	Oxelösund	52.84	2,95	2,09	2,78	3,03	1,97
104	Töreboda	52.84	2,66	2,23	2,60	2,08	3,26
105	Norrköping	52.79	2,45	2,17	2,34	2,93	2,93
106	Gislaved	52.77	2,55	2,62	2,52	2,74	2,40
107	Bräcke	52.66	2,49	1,55	3,26	2,42	3,09
108	Essunga	52.53	2,38	2,64	2,39	3,01	2,38
109	Lycksele	52.52	2,26	2,71	2,24	2,98	2,60
110	Ovanåker	52.42	2,58	2,77	2,76	2,19	2,49
111	Ödeshög	52.41	2,61	2,43	2,52	2,80	2,41
112	Härryda	52.18	2,46	2,60	2,44	2,37	2,89

Ranking	Kommun	Samlingsindex	Index Förskola	Index Fritid	Index Grundskola	Index Kultur	Index Socialtjänst
113	Boden	52.06	2,65	3,09	2,54	2,37	2,10
114	Åstorp	52.02	2,82	2,70	2,41	2,76	2,05
115	Mönsterås	51.94	2,97	2,39	2,57	2,47	2,33
116	Nyköping	51.92	2,56	2,34	2,29	2,86	2,68
117	Mellerud	51.84	2,43	2,45	2,63	2,42	2,79
118	Sjöbo	51.79	2,50	2,45	2,54	2,80	2,42
119	Trelleborg	51.73	2,30	2,99	2,33	2,44	2,63
120	Tranås	51.61	2,36	2,67	2,64	2,81	2,21
121	Karlskoga	51.42	2,51	2,63	2,46	2,53	2,54
122	Örebro	51.41	2,32	2,44	2,21	2,42	3,28
123	Heby	51.38	2,81	2,09	2,23	2,66	2,87
124	Fagersta	51.37	2,45	2,46	2,29	2,40	3,07
125	Laxå	51.32	2,85	1,83	2,54	2,69	2,74
126	Jönköping	51.27	2,65	2,39	2,64	2,65	2,31
127	Göteborg	51.19	2,00	2,26	2,74	2,66	2,99
128	Ljusnarsberg	51.19	2,67	1,71	2,77	2,80	2,69
129	Vännäs	51.09	2,59	2,48	2,40	2,16	3,00
130	Nordmaling	51.01	2,35	2,17	2,98	2,86	2,26
131	Ockelbo	50.95	3,00	2,45	2,58	2,33	2,25
132	Flen	50.94	2,65	2,28	2,55	2,72	2,41
133	Tingsryd	50.87	2,38	3,15	2,35	2,08	2,65
134	Kristinehamn	50.84	2,38	2,32	2,40	2,37	3,14
135	Eskilstuna	50.69	2,70	2,51	2,05	2,28	3,05
136	Valdemarsvik	50.58	2,86	1,61	2,84	2,69	2,56
137	Älmhult	50.52	2,63	2,97	2,55	2,19	2,22
138	Vara	50.50	2,05	2,72	2,42	2,70	2,67
139	Härjedalen	50.47	2,86	2,16	2,71	2,87	1,96
140	Eksjö	50.44	2,73	2,88	2,71	2,33	1,91
141	Kungsör	50.32	2,91	2,41	2,25	2,48	2,49
142	Krokom	50.06	2,82	1,73	2,76	2,12	3,07
143	Hallstahammar	49.99	2,93	2,32	2,50	1,90	2,85
144	Kiruna	49.87	1,86	3,16	2,37	2,83	2,27
145	Ydre	49.86	2,43	1,63	2,59	3,02	2,82
146	Lomma	49.86	2,48	2,94	2,56	2,08	2,42
147	Bromölla	49.70	2,05	2,37	2,70	2,16	3,19
148	Halmstad	49.70	2,64	2,52	2,46	2,73	2,12
149	Olofström	49.66	2,27	2,56	2,71	2,53	2,39
150	Örnsköldsvik	49.52	2,54	3,10	2,42	2,36	2,01
151	Mariestad	49.17	2,72	2,67	2,45	2,08	2,48
152	Rättvik	49.14	3,08	2,39	2,77	2,21	1,95
153	Gällivare	49.09	2,05	3,15	2,44	2,35	2,40
154	Sollefteå	49.06	2,51	3,04	2,29	2,07	2,48
155	Kil	48.99	2,82	2,35	2,66	2,16	2,39
156	Bollnäs	48.97	2,62	2,54	2,34	2,29	2,58
157	Landskrona	48.93	2,16	2,85	1,94	2,69	2,73
158	Aneby	48.86	2,86	2,09	2,54	2,73	2,14
159	Tomelilla	48.52	2,61	2,12	2,83	2,85	1,92
160	Filipstad	48.47	2,55	2,71	2,66	2,34	2,06
161	Vansbro	48.46	2,31	2,17	2,20	2,49	3,16
162	Tyresö	48.32	1,99	2,91	2,28	2,07	3,05
163	Vilhelmina	48.21	2,60	2,88	2,82	2,13	1,86
164	Linköping	48.20	2,15	2,34	2,59	2,76	2,46
165	Partille	48.18	2,02	2,68	2,41	2,18	3,00
166	Uddevalla	48.18	2,31	2,83	2,52	2,25	2,38
167	Pajala	48.12	2,66	2,00	3,07	2,35	2,20
168	Torsås	48.05	2,74	2,09	3,17	2,42	1,85
169	Karlskrona	47.96	2,50	2,37	2,52	2,01	2,86
170	Stenungsund	47.93	2,60	2,88	2,40	2,08	2,31
171	Danderyd	47.86	2,23	2,91	2,14	2,20	2,78
172	Osby	47.82	2,55	2,49	2,59	2,40	2,22
173	Nässjö	47.76	2,44	2,19	2,59	2,47	2,55
174	Skurup	47.71	2,54	2,15	2,58	1,98	2,98

Ranking	Kommun	Samlingsindex	Index Förskola	Index Fritid	Index Grundskola	Index Kultur	Index Socialtjänst
175	Orsa	47.70	2,24	2,17	2,40	2,71	2,71
176	Mjölby	47.62	2,32	2,47	2,55	2,11	2,77
177	Helsingborg	47.62	2,41	2,47	2,12	2,46	2,75
178	Hofors	47.58	2,68	2,75	2,56	1,82	2,42
179	Kungälv	47.47	2,51	2,53	2,08	2,54	2,54
180	Hedemora	47.41	2,80	2,16	2,67	2,24	2,33
181	Perstorp	47.29	2,42	2,57	2,46	2,45	2,29
182	Köping	47.24	2,57	2,56	2,46	2,30	2,28
183	Dals-Ed	47.24	2,66	1,74	2,67	2,94	2,16
184	Vårgårda	46.91	2,75	2,65	2,24	2,10	2,40
185	Tibro	46.82	2,34	2,81	2,81	2,11	2,06
186	Älvkarleby	46.65	2,48	2,20	2,27	2,05	3,10
187	Herrljunga	46.56	2,56	1,95	2,85	1,98	2,76
188	Örkelljunga	46.37	2,09	2,31	2,39	2,68	2,61
189	Hagfors	46.32	2,59	2,50	2,12	2,59	2,26
190	Smedjebacken	46.17	2,68	2,32	2,10	2,65	2,30
191	Mullsjö	46.07	2,06	2,23	2,63	2,70	2,43
192	Nacka	46.06	2,07	2,78	1,80	2,50	2,88
193	Hässleholm	46.06	2,50	2,48	2,89	2,12	2,04
194	Surahammar	45.95	2,71	2,58	2,33	2,03	2,37
195	Robertsfors	45.82	2,52	1,65	2,63	2,63	2,59
196	Eda	45.80	2,78	2,19	2,75	2,14	2,14
197	Strängnäs	45.79	2,61	2,47	2,02	2,51	2,40
198	Markaryd	45.57	2,42	2,23	2,45	2,74	2,15
199	Kävlinge	45.54	2,90	2,30	2,20	2,40	2,18
200	Falun	45.40	1,92	2,91	2,07	2,37	2,69
201	Enköping	45.19	2,18	2,62	2,04	2,59	2,51
202	Sala	45.15	2,50	2,30	2,16	2,05	2,92
203	Malung-Sälen	45.14	2,92	2,39	2,32	2,13	2,18
204	Västervik	45.05	2,61	2,69	2,43	2,10	2,09
205	Skövde	44.51	1,97	2,97	2,19	2,29	2,45
206	Motala	44.45	2,73	2,21	2,65	2,13	2,13
207	Åtvidaberg	44.45	2,24	1,85	2,50	2,76	2,51
208	Östhammar	44.44	2,51	2,24	2,11	3,29	1,70
209	Stockholm	44.44	2,39	2,28	2,56	2,47	2,15
210	Vimmerby	44.41	2,60	2,41	2,35	2,22	2,26
211	Västerås	44.40	2,59	2,47	2,10	2,34	2,34
212	Höör	44.34	2,49	2,52	2,44	2,49	1,90
213	Hylte	44.32	1,74	2,58	2,45	2,73	2,34
214	Vetlanda	44.32	2,54	2,41	2,46	1,96	2,47
215	Norrtälje	44.30	2,55	2,14	2,05	2,29	2,81
216	Vaxholm	44.19	2,41	2,56	2,20	2,12	2,53
217	Kumla	44.02	2,41	2,71	2,27	2,48	1,94
218	Söderköping	43.88	2,67	1,72	2,66	2,07	2,67
219	Klippan	43.66	1,95	2,35	2,39	2,53	2,55
220	Munkedal	43.66	2,43	2,60	2,50	2,05	2,18
221	Lysekil	43.62	2,18	2,86	2,53	1,94	2,24
222	Gnesta	43.52	1,92	2,42	2,55	2,40	2,46
223	Katrineholm	43.43	1,99	3,06	1,79	2,87	2,02
224	Tidaholm	43.40	2,29	2,62	2,29	2,61	1,92
225	Huddinge	43.17	2,10	2,37	2,16	1,93	3,13
226	Botkyrka	43.11	1,68	2,27	1,96	2,48	3,30
227	Uppsala	43.02	2,06	2,45	1,98	2,55	2,64
228	Tanum	42.91	2,56	1,66	2,45	2,32	2,68
229	Eslöv	42.84	2,14	2,34	2,81	2,27	2,12
230	Laholm	42.63	2,40	2,16	2,61	2,13	2,34
231	Alingsås	42.52	2,12	2,51	2,10	2,51	2,39
232	Öckerö	42.40	2,52	2,28	2,79	1,96	2,06
233	Ekerö	42.40	2,23	2,85	2,11	2,05	2,38
234	Vänersborg	42.37	2,42	2,38	2,69	2,31	1,81
235	Ulricehamn	41.59	2,32	2,60	2,47	2,04	2,10
236	Gagnef	41.50	2,39	1,74	2,09	2,24	3,05

Ranking	Kommun	Samlingsindex	Index Förskola	Index Fritid	Index Grundskola	Index Kultur	Index Socialtjänst
237	Avesta	41.49	2,46	2,35	2,12	2,47	2,11
238	Södertälje	41.47	1,93	2,27	2,14	2,17	2,99
239	Boxholm	41.13	2,64	1,79	2,59	2,27	2,17
240	Vallentuna	40.91	1,91	2,37	1,68	2,83	2,65
241	Åre	40.85	2,59	2,14	2,60	1,98	2,12
242	Söderhamn	40.81	2,08	2,43	1,96	2,33	2,62
243	Högsby	40.75	2,74	1,90	2,86	2,19	1,74
244	Falköping	40.63	2,24	2,33	2,43	2,38	2,02
245	Svenljunga	40.42	2,77	1,91	2,27	2,30	2,13
246	Sollentuna	40.32	1,92	2,63	2,09	2,16	2,57
247	Täby	40.29	1,64	2,98	1,83	2,33	2,58
248	Nordanstig	40.27	2,57	1,52	2,65	2,20	2,42
249	Ludvika	40.15	2,37	2,20	1,84	2,22	2,73
250	Norberg	40.00	1,89	2,35	2,32	2,81	1,96
251	Götene	40.00	2,42	1,45	2,92	2,09	2,45
252	Hjo	39.98	2,26	2,15	3,16	2,09	1,67
253	Nykvärn	39.76	2,42	2,50	1,84	2,58	1,95
254	Storfors	39.75	2,11	1,52	3,01	2,56	2,10
255	Lerum	39.69	2,26	2,29	2,28	2,05	2,42
256	Staffanstorps	39.58	2,29	2,40	2,47	2,19	1,95
257	Östra Göinge	39.36	2,30	2,15	2,67	2,33	1,80
258	Strömstad	39.11	2,07	2,28	1,92	2,84	2,11
259	Lidingö	38.80	2,08	2,65	1,74	2,23	2,50
260	Bjuv	38.61	2,25	1,89	2,77	2,48	1,78
261	Håbo	38.36	2,24	2,51	2,13	1,99	2,27
262	Strömsund	38.08	2,20	1,37	2,70	2,08	2,75
263	Finspång	37.67	2,02	1,94	2,33	2,03	2,75
264	Salem	37.62	1,79	2,05	2,56	1,77	2,88
265	Sundbyberg	37.45	2,09	2,23	1,78	2,32	2,62
266	Svalöv	37.18	2,26	2,17	2,44	1,90	2,23
267	Bollebygd	37.16	2,29	1,80	2,67	1,84	2,41
268	Ragunda	36.70	3,15	1,16	2,28	2,07	2,28
269	Gullspång	36.43	2,39	1,45	3,38	1,68	2,02
270	Alvesta	36.05	2,51	2,61	2,35	2,16	1,23
271	Sigtuna	35.77	1,40	2,34	2,15	2,16	2,79
272	Borlänge	35.72	1,90	2,52	2,07	2,00	2,34
273	Solna	35.70	1,85	2,61	1,89	1,94	2,54
274	Nynäshamn	35.67	1,77	2,26	1,91	2,05	2,84
275	Värmdö	35.51	2,10	2,40	1,96	2,15	2,19
276	Upplands-Bro	35.51	2,19	2,07	1,96	2,28	2,32
277	Kramfors	35.20	2,23	2,18	2,88	2,20	1,28
278	Järfälla	33.92	1,78	2,04	2,03	2,05	2,73
279	Sunne	32.81	2,32	2,01	2,31	2,25	1,61
280	Lekeberg	32.59	2,32	1,59	2,18	1,98	2,41
281	Upplands väsby	32.40	1,65	2,47	2,21	2,08	2,04
282	Österåker	32.07	1,71	2,29	1,82	1,93	2,66
283	Lilla Edet	28.37	2,14	1,95	1,84	2,17	1,87
284	Haninge	26.59	1,54	2,25	1,68	2,08	2,22

DESIGN

239

240

Referenser

Barnkonventionen

<https://unicef.se/barnkonventionen>

Barnrättskommittén allmänna kommentar nr 19,

<https://www.barnombudsmannen.se/globalassets/dokument/barnkonventionen/allmanna-kommentarer/allman-kommentar-nr-19.pdf>

CRC/C/SWE/CO/6-7:

Sammanfattande slutsatser och rekommendationer om Sveriges kombinerade sjätte och sjunde periodiska rapport, 7 mars 2023, https://www.regeringen.se/globalassets/regeringen/dokument/socialdepartementet/barnets-rattigheter/crc_c_swe_co_6-7_51663_svensk-version-final.pdf

Fakta om Dorotea kommun,

<https://www.dorotea.se/media/vzlfcj5a/informationsbro-schyrdorotea.pdf>

Kolada (2025). Kolada – fri sökning.

Hämtad: 2025-11-10. <https://www.kolada.se/verktyg/frisokning/>

Kommunallag (2017:725)1 kap. 5 §, 2 kap. 1 §

Indexering och kartor:

Hagman, E., & Melkersson Dalén, M. (2026).

Kommuners investeringar i barns rättigheter (Dissertation).

Hämtad från <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:uu:diva-577548>

Tillväxtverket (2025). Indelning i stad- och landsbygdstyper.

Hämtad: 2025-12-15. <https://tillvaxtverket.se/tillvaxtverket/statistikochanalys/statistikomregionalutveckling/regionalaindelningar/staderochlandsbygder.1844.html>

KUNSKAPSCENTER

En del av UNICEF Sverige

UNICEF Sverige | Box 8161 | 104 20 Stockholm | Telefon 08-420 02 500 | unicef@unicef.se